

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Csütörtök, 1935. május 23.
114. szám.

Mérgezett betűk

*

Figyelemreméltó képeket tett közzé a magyar központi pártvezetőség az Országos Magyar Párt hivatalos organumában. A képek egy meglehetősen terjedelmes nyomtatványról készültek és míg az egyik a magyarnyelvű broszura fedőlapját ábrázolja, a másik kép arról az oldalról közöl hű felvételt, amely a nyomtatványban a címlap után következik. Az első kép tanúsága szerint a címlapon közölt cím az Országos Magyar Párt hivatalos évi jelentésének tünteti fel a nyomtatványt, míg a rákövetkező oldal fényképfelvétele egy kommunista szellemű röpirat kezdetét ábrázolja, amely aztán folytatódik végig, a röpirat utolsó oldaláig.

Mi történt? Az első szempillantásban megállapítható. Megtévesztés. Bűnös kezdek, amelyek az országban tiltott propagandával foglalkoznak, törvény- és államellenes művik magyar nyelven nyomtatott példányait olyan keretek között bocsájtják forgalomba, amelyek ismertek a hatóságok előtt s így a legtávolabbról sem adhatnak semmiféle gyanura alkalmat akár a közrend, akár az állam biztonsága szempontjából. A magyarpárti címlapba kötött kommunista röpirat így minden bizonnyal számos példányban kerülhetett a magyar olvasóközönség kezébe, amely minden bizonnyal megdöbbenve állapíthatta meg az Országos Magyar Párt erkölcsi presztizsével üzőtt durva visszaélést, a kommunista-propagandának ezt a minden kritikán aluli trükkjét.

A renaissance-főurak udvaránál volt egykor divatban, hogy gyöngyöző, tüzes olasz borokba keverték a haláltvivő „aqua toffanát” vendégeiknek a Sforzák és Mediciék, vagy hamvas barackok zamatos husába fecskendezték a gyorsanölő mérgeket, amiket aztán gyanútlanul elfogyasztottak az áldozatok. A lényeg — néhány évszázad múltán — ma sem változott, ami az eljárás erkölcselenségét és raffineriáját illeti. Ma azonban a titkos röpiratok mérgezett betűi terjesztik a romboló lelki miazmákat: betűk, amelyekről megírták, hogy ölnék. S mert azok, akik ezt cselekszik, nagyon is jól tudják, mit csinálnak és mert tisztában vannak azzal, hogy mérge az, amit betűformában az olvasónak nyújtanak: éppen ezért ki kellett agyalniok azt a módszert is, ami által elreplezhetik felforgató céljaikat, a módszert, ami pillanatnyilag megőrzi őket az azonnali leleplezéstől és a kijáró megtorlástól. Ezért választották a magyarpárti címlapot, a törvényes cégjelzést, ami rangjelzést jelent a magyarság kisebbségi közéletében, értékmérőt és magas erkölcsi piedesztált: az Országos Magyar Párt impresszumát. A kommunisták igen jól tudják, hogy a magyar pártmunka homlokegyenest az ellenkezőt jelenti az állam életében, mint az ő földalatti propagandájuk, bármily kevéssé is tegyen megkülönböztetést a szélsőséges nacionalista elfogultság a magyarsághoz hű és a kommunista emberek között. Am senki sem kért az ilyfajta megkülönböztetésből, mint ahogyan minden ittélő magyar ember felháborodottan utasítja vissza a merényletnek ezt a

Közeledést hozott létre Hitler békeszózata Anglia és Németország között

Baldwin feltűnően megértő nyilatkozata az angol alsóház véderővitájának kezdetén — Fenyegető szovjet-nyilatkozatok

Hogyan hajtják végre a német véderő-kötelezettséget?

LONDONBÓL jelentik: Az angol kormány tagjai ma délben 2 órakor minisztertanácsot tartottak, amelyen Hitler kancellárnak a birodalmi gyűlésen mondott tegnapi beszédével foglalkoztak, valamint annak külpolitikai vonatkozásait tárgyalták meg. A minisztertanácsban Baldwin nem vett részt.

Az alsóház ülésén Baldwin, a titkos tanács elnöke megnyitotta a véderővitát a kormány nyilatkozatával. Baldwin beszéde-

BALDWIN

nek figyelemreméltó része, hogy nagy megértést tanúsít Hitler kancellár keddi beszéde iránt.

— Hitler — mondotta Baldwin — a légi haderőre vonatkozóan kijelentette, hogy a nyugati hatalmakkal egyenként való egyenlőséget kívánja. Ezt az alapot az angol kormány elfogadhatja. Anglia légügyi tervén ezen nyugszanak. Hitler késznek mutatkozik arra is, hogy az egyenlőség irányában leszállítsa a légi haderő határait. A német kancellár kész légi egyezmény megkötéséről tárgyalni, amire az angol kormány február 3-ika óta őszintén törekszik. Hitler tegnapi beszéde részben fellebbentette a fátyolt a tájékoztatásról, amely a félelem

fajtáját, mellyel politikai pártunk nevével éltek vissza.

Az ország magyarságának politikai párt-szervezete megtette a szükséges lépéseket, hogy a lélekmérgezést minél szélesebb területen leleplezze és a mérgezett betűket tartalmazó röpiratokat hatósági kézre juttassa.

oka volt. A német légi haderőről novemberben tett kijelentéseim helyeseknek bizonyultak és csupán a jövő fejlődésére vonatkozó becslésem volt téves. Mi nem sejtettük, hogy hat hónap alatt Németország oly nagymértékű fejlődést érhet el a légi fegyverkezés terén, mint amilyent elért. Szakértőink félrevezettek bennünket. Hitler közölte Simonnal, hogy Németország légi hadereje elérte az egyenlőséget az angol légi haderővel. Ez 800—850 első osztályu repülőgépet jelent. Hitler azt is közölte, hogy célja a Franciaországgal való légi egyenlőség elérése. Mi ezt a kijelentést vesszük alapul és ezért arra törekszünk, hogy a leggyorsabb tempóban 1500 első osztályu repülőgépet gyártjunk. Ez felel meg Franciaország légi haderejének. Előre elkészített szónoklatomat összetéptem, mert Hitler tegnapi beszéde után úgy láttam, hogy az nem felel meg a helyzetnek. Szinte testi undorral viseltetem azzal a gondolattal szemben, hogy kétezer évvel Krisztus keresztfeszítése után annak tanulmányozásával töltjük időnket, hogy miként akadályozzuk meg a szétmarcangoló nőket és gyermekeket kórházszállítását és hogyan bocsássunk gázt emberi lakásokba. Világosságot várunk, jöjjen az akárhol. Hitler tegnapi beszédéből némi világosság árad.

Baldwin beszédét az alsóház lelkes éljenzéssel fogadta.

Németország hajlandó csatlakozni az angol-francia légi egyezményhez

A nemzetközi sajtó élénk kommentárokat fűz Hitler kancellár keddi beszédéhez, amelyet az európai politika kialakulásának szempontjából döntő jelentőségűnek tartanak. A német birodalom vezérének két és egyegy órában tartó, minden részletre kiterjedő beszédének természetesen azok a részletek tarthatnak különös figyelemre, számot, amelyek részben tisztázzák Németország magatartását bizonyos problémákkal szemben.

Ez a magyarság minden körülmények között a rend és a polgári termelő munka híve marad és ebben az erkölcsi és szociális meggyőződésben sem nemzeti kulturájától, sem fegyelmzett kötelességérzetétől nem tántoríthatják el törvénytelen törekvések, akár a szélsőjobbról, akár a szélső-baloldaról is fakadjanak azok.

NIVEA-val a levegőre és a napra!

Már tavasszal — most különösen szép! De kérem elővigyázattal! Mert a nap igen erősen süt és bőre a téli időzet folyton elszkott a naptól. Ezért a napfürdő előtt óvja meg jól testét Nivea-Creme-vagy Olaj által. Így nem fordul elő nap-égetés, hanem szép természetesen leburnult bőrt kap.

NIVEA-CREME: Let 16.- — 72.- NIVEA-OLAJ: Let 55.-, 85.-

Betendorf & Co. S. A. R., Brno

résben pedig újabb tárgyalások és esetleg megegyezések alapjául szolgálhatnak. Ezek a részek a következők:

A német birodalmi kancellár ünnepélyesen, az egész világ füle hallatára leszögezte Németország békevágyát. Jelentős eredménynek könyvelhető el, hogy

Németország hajlandó csatlakozni a Londonban létrejött angol-francia légi egyezményhez,

az ugynevezett „légi Locarno“-hoz, ha annak egyes részleteit még megvitatják. Németország hajlandó meg nem támadási szerződéseket kötni, kölcsönös segélynyújtási egyezményekben (mint amilyen a keleti paktum is) nem vesz részt. Hajlandó Németország benemavatkozási egyezményt is aláírni, ha előzőleg nemzetközileg definiálják, hogy mit értenek benemavatkozás alatt. Ezzel kapcsolatban jelentette ki Hitler, hogy Ausztriát Németország nem akarja annektálni. Fontos kijelentés az is, hogy Németország hajlandó a fegyverkezések korlátozásáról tárgyalni. Ami a Népszövetségbe való visszatérését illeti, ezt továbbra is az egyenjoguságtól teszi függővé.

Újabb nemzetközi problémák Hitler beszédében

Újabb problémákat vet fel Hitler beszédének a Memel-vidékre és Oroszországra vonatkozó része. A német kancellár ugyanis kijelentette, hogy Litvániával, amely a Memel-vidék német lakóit üldözi, semminemű szerződést nem hajlandó kötni, Oroszországgal köteendő szerződés esetén viszont csak meg nem támadásról, de kölcsönös segítségről nem lehet szó. Az Oroszországgal való tanácskozásokat mindenesetre megnehezítik azok a súlyosan elítélő szavak, amelyeket Hitler a francia-orosz szerződésről mondott és az éles hang, amelyet Oroszországgal szemben használt. A mai orosz lapok cikkeiből megállapítható a hatás, amelyet Hitler beszédének ez a része az orosz hivatalos körökben kiváltott és főleg azt sérelmezik, hogy az utóbbi idők merényleteit, lázadásait, a világ különböző részeiben lejátszódott forradalmait Hitler felsorolta és ezeket mind a bolsevizmust támogató orosz külpolitikának tudta be. A Pravda többek között a következőket írja:

— Oroszország hajlandó felvenni a neki dobott keztyűt. A kancellár beszédének őszintesége sok mindent tisztázott. Oroszország mindent elkövetett, hogy hozzájáruljon Európa békéjének biztosításához. Nem rajta, hanem Németországon múlik, hogy ez nem sikerült. Hitler bejelentette, hogy minden erejét a szovjet ellen koncentrálja és hogy lázas fegyverkezése Oroszország ellen irányul. Jó ezt tudni a jövő szempontjából.

Hitler bejelentései után természetesen szó sem lehet fegyverkezésünk korlátozásáról.

A párisi lapok cikkeiből az a vélemény ütközik ki, hogy Németországgal nem lehet együtt haladni. A kancellárnak az önérettől túltengő beszéde nem tett jó szolgálatot a béke ügyének. Németország tegnap újból szembehegyezkedett az egész világgal, amikor visszatartotta a Népszövetség március 17-iki határozatát és bejelentette, hogy nem tér vissza a Népszövetségbe, amíg teljes egyenjoguságát el nem ismerik. A kancellár nyíltan bejelentette, hogy Németország felmentve érzi magát a versailles-i szerződés katonai rendelkezései alól, mert a szerződést aláíró hatalmak

sem tartották be a leszerelésre vonatkozó előírásokat.

Mint már mai számunkban jelentettük, a tegnapi német minisztertanácson törvényt

Budapestre és Bucurestibe repül Göring tábornok

Hangsúlyozzák a porosz miniszterelnök látogatásának magánjellegét — Hitler beszédének nagy visszhangja

Bécsből jelentik: Az osztrák sajtó Hitler kancellár beszédével foglalkozik, de különösen a beszéd ama részével, amely Ausztriát érinti. A Reichspost szerint Hitler magatartása az osztrák-német viszonylatban egyoldalú és tendenciózus. A kancellár nem tett szolgálatot az össznémetiségnek beszédével, sőt azáltal, hogy a be nem avatkozási egyezményhez hozzájárulni sem hajlandó, elismeri, hogy továbbra is Ausztria belügyeivel fog közvetve foglalkozni. A be nem avatkozási egyezmény aláírásának visszautasítása nem volt lovagias vonás, már csak azért sem, mert a kijelentéseit egész Európa hallotta.

hoztak, amely a véderőkötelezettségről szóló törvény végrehajtásáról intézkedik.

Az új német véderőtörvény rendelkezései értelmében, a katonai szolgálati idő szárazföldön, vizen és levegőben egyaránt egy évig tart. Tizennyolc évtől 45 évig rendes sorkatona minden férfi, viszont a közmunka 20-tól 35 évig tart. A népielkeles időtartama 35-45 évig terjed. Csak árják teljesíthetnek katonai szolgálatot.

A hadsereg tagjai csak árju nőt vehetnek feleségül. A külföldön élő németek is tartoznak katonai szolgálatot teljesíteni. Sorkatonák nem vehetnek részt a politikai életben és szavazati joguk sincsen. A katonai szolgálat tartama alatt senki sem lehet tagja a nemzeti szocialista pártnak, kivételt képeznek a miniszterek.

Az angol lapok is nagy figyelmet szentelnek Hitler beszédének. Különös tekintettel annak hangsúlyára és tartalmára. Azt hiszik, hogy lehetőség nyílna bizonyos tárgyalások megindítására, ha Hitler beszédének őszinteségében nem kellene kételkedni.

Itt írjuk meg, hogy Göring tábornok, porosz miniszterelnök felesége társaságában a jövő hét folyamán repülőgépen látogat el Budapestre, Belgrádba és Athénba. Bár a látogatási körút csak magánjellegű, jól beavatott helyen úgy tudják, hogy a látogatás során fontos megbeszélések lesznek. A Tempo szerint igen nagy a valószínűsége annak, hogy Göring Bucurestibe is ellátogat.

Változások a kormányban

Román Valér dr. munkaügyi államtitkár kilép a kormányból — Igazságügyi alminiszterré nevezik ki Bentoit

Bucurestiből jelentik: Titulescu külügyminiszter június első napjaiban érkezik vissza az országba, miután a terve vett római konferenciát elhalasztották. A király hazatérésének megünneplése után a külügyminiszter Moszkvába utazik, Titulescu előreláthatólag 10 napig marad Szovjetországra. A külügyminisztert elkíséri Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter és Tabacovici CFR igazgató, akik a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kiépítéséről, illetve vas-

utügyeiről folytatnak majd tárgyalásokat.

Bentoiu Aurel, a Skoda-ügy volt parlamenti előadóját a közeli napokban igazságügyi alminiszterré nevezik ki. A kormány ösztöztetésében egyébként jelentéktelen változás következik be, amennyiben Roman Valer, dr. munkaügyi államtitkár kilép a Tatarescu-kabinetből. Roman Valer kiválása a kormányból azért vált szükségessé, mert a munkaügyi államtitkár a jelenleginél sokkal fontosabb diplomáciai megbízatást kap.

Ezüst rókák — keppék rendkívül olcsón kéék SCHMIDEG szücs Budapest, IV. Párisi-utca 3.

Kárbecslő bizottságot küldött ki a város az aradi jégkár felbecsülésére

Több száz főnyi küldöttség járta végig az aradi közigazgatási és pénzügyi hatóságokat — Adóelengedést kérnek a jégkár-sújtott aradi gazdák

Szerdán, a koradélelőtti órákban a gál előljáró vezetésével több száz főnyi gazdaküldöttség kereste fel az arad megyei prefekturát, a pénzügyigazgatóságot és városvezetőséget, valamint a Mezőgazdasági Kamarát, bejelentve, hogy mintegy három ezer hold termését verte el a jég az aradi határban s így mindnyájan tönkremennek, ha a hatóságok nem segítenek rajtuk s ugyanekkor nem kapnak adóelengedést. A hatósági vezetők megértő támogatásukról biztosították az elkeseredett gazdákat.

Ursu Ioan dr. interimárbizottsági elnök a szerda délelőtti városvezetőségi ülésen előterjesztette a jégkárosult aradi gazdák ügyét. A városvezetőség kárbecslő-bizottságot küldött ki a kár felbecsülésére és a szükséges javaslatok elkészítésére. A bizottság tagjaivá Ursu dr. elnöklete alatt Memete Dimitrie dr., Stana Theodor városvezetőségi tagokat, továbbá a pénzügyigazgatóság, a megye, a Mezőgazdasági Kamara képviselőit választották meg. A városvezetőség kimondotta a bizottság munkájára a sürgősséget.

Borzalmas rablógyilkosságnak esett áldozatául egy budapesti tankerületi főigazgató

Huszéves szolgája baltacsapásokkal gyilkolta meg Mattyasovszky Kasszian dr. benedekrendi főigazgatót — A rablógyilkos elmenekült

Budapestről jelentik: Kegyetlenül végrehajtott rablógyilkosság foglalkoztatja a magyar főváros közvéleményét. Dr. Mattyasovszky Kasszian tankerületi főigazgatót, a Szent Benedek Rend budapesti gimnáziumának vezetőjét, ma reggel lakásán meggyilkolva találták. A gyilkos a rendfőnök lakását teljesen kirabolta és megszökött. A rendőrség megállapítása szerint

a gyilkos fejszével támadt az agg rendfőnökre, akinek fejét teljesen szétverte.

A véres baltát megtalálták a holttest mellett. A gyilkosság elkövetésével a rendfőnök 20 éves inasát, Lesti Endrét gyanúsítják, aki megszökött. A rendőrség rádió-körözést adott ki ellene. A gyilkosságot tegnap este 7 óra körül követhették el. A rend tagjainak tegnap esti vacsoráján a főigazgató nem jelent meg, de ez nem tűnt fel, mert azt hitték, hogy bankettre ment. Ma reggel azonban feltűnt, hogy szokásos reggeli miséjét nem tartotta meg. Roszszat sejtve, feltörték lakásának ajtaját és

a hálószobában találták meggyilkolva a 72 éves rendfőnököt. A lakásból az összes értéktárgyak hiányoztak.

A rablógyilkosság ügyében a rendőrség a legnagyobb eréllyel folytatja a nyomozást. A rablógyilkosság felfedezése után több száz példányban sokszorosították Lesti Endre fényképét, akit tudvalegőleg a büntett elkövetésével gyanúsítanak. A fényképeket hamarosan szétosztották és az egész magyar fővárosban, valamint a vidéken is, mindenütt keresik a gyilkost. A nyomozás során jelentkezett egy mérnök a rendőrségen, aki elmondotta, hogy tegnap este 7 órakor a gimnáziumban járt, hogy ott egyik tanár ismerősével beszéljen. A lépcsőházban összetalálkozott Lesti Endrével, aki neki régi ismerőse és feltűnt, hogy

a fiatal szolga a szokásos köszönés helyett, hirtelen elfordította fejét és leszaladt az uccára.

Nem lehetetlen, hogy ekkor távozott el a gyilkosság elkövetése után a főigazgatótól. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkos a favágó baltát olyan erővel ütötte a főigazgató fejére, hogy az a csontokba is mélyen bele-

Laval javaslatára

beválasztották Tormay Cecile magyar irónőt a népszövetségi szellemi együttműködés bizottságába

Genfből jelentik: A népszövetségi tanács délelőtti ülést tartott, amelyen a megüresedett albizottsági taghelyeket töltötték be. Laval francia külügyminiszter, ez alkalommal, mint a szellemi együttműködés bizottságának előadója, érdekes javaslatot tett az ülésen.

— Kötelességemnek tartom, hogy tanácsstag-társaimnak egy ideiglenes lépés elfogadását ajánljam, amely lehetővé tenné, hogy a szellemi együttműködés bizottságába, amelynek eddig Madame Curie volt az egyetlen női tagja, ismét női tag szerepelhessen, bár jelenleg nincs egyetlen tagsági hely sem üresedésben. Ajánlom, hogy egy érdemes magyar irónőt, Tormay Cecilét válasszuk be a bizottság tagjává, akinek regényei és történelmi munkái mindenütt megbecsülést és tiszteletet szereztek a nevének.

Laval indítványát egyhangulag elfogadta a tanács.

szaladt és ott is maradt. A gyilkos ezután a holttestet feltette az ágyra, majd kifosztotta a lakást, magához vette a meggyilkolt csekkönyvét és elmenekült. Ugy látszik, hogy a főpap nem várta a támadást, mert a dulakodásnak semmi nyoma nincs. Megállapította a nyomozás azt is, hogy Lesti Endre az utóbbi időben pénzzavarról panaszkodott és 50 pengőt akart kölcsönkérni társaitól azzal, hogy az igazgatónak a fehéreneműjét kell a pénzen kiváltani. A rendőrség talált valami nyomot a gyilkosra vonatkozólag Pestszentlőrincen, ahol az uccán félredobva egy bokor alján egy rossz Hubertus-kabátot és egy nyakkendőt fedeztek fel. Mind a kettőről megállapították, hogy Lesti Endréé volt.

IGYÉK

tisztán vagy borárhoz szénsavdús

buziasi „Phönix” vizet

ÜDIT! GYOGYIT!

Főlerakat:

Kardos Miklós utódai Arad,
STR. EMINESCU 16.

Telefon 6-86. 1877

Északamerikai román püspökké kinevezett aradi főpap

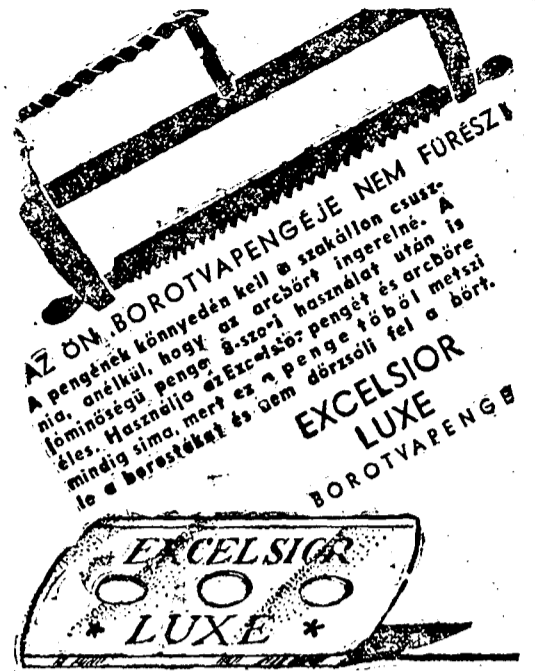
Háromszázezer amerikai gör. keleti hívő egyházi ügyeit fogja vezetni az új püspök — Aradról elszármazott orvos vetette fel a püspökség felállításának tervét —

Néhány nap mulva indul utnak Aradról az északamerikai Detroitba Morusca Polycarp gör. kel. archimandrita, a hodosbodrogeai zárda főnöke, aki már 5 év óta vezeti az aradi szentszék fennhatósága alatt álló zárda ügyeit. Morusca idejének egy részét előkelő egyházi, társadalmi körökben töltötte el, tehát igen sok aradi uri családdal áll közeli ismeretségben.

A főpap a vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendelete alapján költözik Északamerikába, hogy az ott élő, mintegy 300 ezer gör. keleti hívő kívánságára, Detroit székhellyel megszervezze a román püspökséget, mert erre a magas egyházi pozícióra őt nevezték ki.

Évtizedek folyamán erősen megsaporodott az amerikai románok száma, de nem volt olyan egyházi főhatóság, amely lelki életüket megfelelően irányíthatta volna. A háború után Aradról Detroitba került Leucuta Traian dr. ismert orvos, aki már évek óta az ottani nagy Röntgen-állomás vezetője. Leucuta dr. tavaly haza érkezett és több hónapot töltött itthon. Ez idő alatt felhívta a kultuszminisztérium figyelmét az északamerikai románok ama kívánságára, hogy számukra püspököt nevezzen ki és ők a püspökség felállításának összes költségeit örömmel elvállalják.

E kívánság alapján a minisztérium olyan egyházi férfit keresett, aki vállalkozott erre a nehéz misszióra és akit Morusca archimandrita személyében meg is találtak. A detroit

A budapesti rendőrség utlevélosztálya délután bejelentette a bűnügyi osztálynak, hogy

a reggeli órákban egy zavartan viselkedő fiatalember jelent meg, aki utlevél kiállítását kérte.

Amikor kiderült az irataiból, hogy 1915-ben született, a tisztviselő azt mondta neki, hogy fiatalos korában, beleegyezési nyilatkozatot kell hogy hozzon a szüleitől. Erre az illető eltávozott és csak azután, amikor nyilvánosságra került a borzalmas rablógyilkosság híre és amikor megkapták a hivatalban a gyilkosság gyanúsítottjának személyleírását, akkor vált valószínűvé, hogy a titokzatos délelőtti utlevélkérő valószínűleg Lesti Endre volt.

Bűnösnek találta a bíróság

a Ferenczy-ikrek halálában a kezelőorvost és a ceglédi gyógyszerészt

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék büntetőbírósága nagy érdeklődéssel tárgyalta a thalliumos kezelés miatt meghalt Ferenczy-ikrek tragédiájának körülményeit. A bűnügy vádlottjai Steiger-Korall Ferenc dr. budapesti főorvos és Mester László ceglédi gyógyszerész voltak, akiket az ügyészség kétrendbeli gondatlanságból elkövetett emberölés büntetével vádolt.

Ismeretes, hogy a Ferenczy-ikreknek a múlt év őszén hajgombásodás ellen a főorvos nagymennyiségű thalliumot rendelt, amelyet a gyógyszerész kiszolgáltattott. A bíróság délután 5 órakor hirdette ki az ítéletet az ügyben. A bíróság bűnösnek mondta ki mind a két vádlottat és Steiger-Korall főorvost 2000 pengő pénzbüntetésre, míg a gyógyszerészt 200 pengőre ítélte. A bírósági ítélet indokolása kimondja, hogy a főorvos hanyagul járt el, amikor a rendelt gyógyszert a recepten csak számokkal jelölte meg és nem írta ki betűkkel is, mint ahogy a nagyobb mérgeknél azt a törvények előírják. Súlyosbító körülménynek vette a bíróság azt is, hogy amikor az egyik Ferenczy-gyermek meghalt, a főorvos még tovább is ugyanezzel a méreggel kezelte tovább a másikat is, aki ennek következtében szintén elpusztult.

SZÖMÖRKÉNYI-VAS

mozgásművészeti intézet vizsgálóadása
június 2-án, délután a Kulturpalotában.

3135

Színre kerül: CSIPKEROZSIKA, mesejáték 4 képből.

Istennel könnyű

*

Wekerle Sándor magyar pénzügyminiszter idejében történt, hogy három éven át egymásután rekordtermést hozott a föld az országnak. Az aranytáblák alatt roskadoztak a buzamezők, amint a gazdag kalászerdőket ringatta a szél, a gyümölcsfák ágai földig hajoltak a csengő barack, a mosolygó alma mázsáinak édes terhe alatt. Örült annak a lelke is, aki mindezeket látta, a kereskedők vigán dörzsölték tenyereiket a kitűnő üzlet konjunktúrájában, az államháztartás kerekéi vigán forogtak, a külkereskedelmi mérleg aktívái egyre jobban emelkedtek. Wekerle, a pénzügyminiszter is meg volt elégedve, hiszen ezeknek az éveknél a végén volt a legmutatósbab a pénzügyminiszterium jelentése az állam gazdasági helyzetéről. A kormány, valahányszor az ellenzékiek egy-egy rohamot intéztek ellene, a pénzügyi költségvetést tartotta maga elé védőpajzsként s — a támadások erejüket vesztették, a kormányellenes jelszavakra nem támadt visszhang sehol az országban, mert hiszen mindenkinek volt pénze, mindenki elégedett volt.

Az ellenzéki vezérek egyik tanácskozási ülésén az időben végighallgatta egyszer Mikszáth Kálmán is, az „örög palóc”. Hallgatta, hallgatta a fortyogó terveket, hümmögött is gyakran s amikor megkérdezték, hogy hát mi is volna tulajdonképpen az ő véleménye a teendőkről, meg a kormányról, röviden csak ennyit mondott:

— Hányhatjátok, fiókáim a borsót a falra, ameddig csak tetszik. Wekerlét az Isten segíti s az Istennel együtt — nem kunszt kormányozni...

Mindez abból az alkalmából jut eszünkbe, hogy a külföldről hazatért Bratianu Dinu változatos közgazdasági expozé tartott az ország gazdasági állapotáról, a lei stabilitásáról, az export- és devizapolitikákról, az alkotmánymódosításokról és a szélsőséges politikai törekvésekről, már ahogy jött neki. És nyilatkozatai során kijelentette, hogy „ami a kereskedelmi életben mutatkozó nehézségeket illeti, ez véleményem szerint az utóbbi két év gyenge termésének a következménye”. Nem tudjuk eladni a termést, ami gyöngye volt, nem kapunk tehát pénzt, ami ezért nincs is tehát a zsebéinkben. Mindez egyszerű volna, ha — így is volna. De hát nem egészen így van. Devizánk nincsen, mert devizakompensációs külkereskedelmi politikánk egyezményei miatt külföldről csak árut kapunk, pénzt nem és ha meg is nyerné véletlenül valaki azt a pályázatot, amit egy viceskedvű bucaresti-i lap annak díjazására tűzött ki, aki kiismeri magát külkereskedelmi rendszerünk különböző intézkedései között, még ez a zseniális ember se foghatná az ártatlan anyaföld mostohaságára mindazt a hibát, amiben mások a ludasok. Dinu Bratianu diagnózisa jó, csak az indokolása hibás. Tényleg „nehézségeink vannak”, tényleg emelkednek áraink, csak a tegnapi 87 közszükségleti cikk árát kellett maximálni, mintha ez valóban megállíthatná a drágaság növekedését akkor, amikor előbb fagy hervasztotta le, aztán jég verte el, most pedig árvíz teszi tönkre minden tavaszi reményeségünk. Mi lenne, ha el találnánk fogadni Dinu Bratianu elméletét...?

Szerencsére a Dinu Bratianu tétele nem az igazságot fedi, csupán egyes gazdaságpolitikusaink hibáit kívánja takarni, hogy ne zavarja semmi a nagy harmóniát a kormányelnök és a kormánypárt elnöke között. Boldogult Mikszáth Kálmán mondotta meg, hogy az Istennel együtt nem kunszt kormányozni. Nagy igazságot mondott a „vén palóc”. Most azt kell megmutatni, mit tudnak — nélküle!

A második Fedák-pör küszöbén

Aradi származásu újságíró leplezte le a Fedák-pör hiénáját

Eredeti hollywoodi tudósítás a rémregény kulisszatitkairól és Vajda Ernő háromszáz szerelmesleveléről — Gépfegyveres rendőrséget kért a védelem a Vajda szolgálatába szegődött gangszterek ellen

Hollywoodból jelentik: Mint már jelentettük, hétfőn kellett volna megkezdődnie a Vajda—Aknay—Fedák-féle szenzációs nagy per második felvonásának a losangelesi esküdszék előtt.

A hatalmas és izgalmas per előzményei általában ismeretesek. Polgári perként indult és büntető lett belőle. A polgári pert előbb Aknay indította Vajda Ernő filmíró ellen s Fedák segédkezett neki. Negyedmillió tudvalevőleg az az összeg, amit Aknay követelt Vajdától házassági ígéretének megszegése miatt, továbbá amiatt, hogy Aknayt a Burg-színház elhagyására, ottani nyugdíj jogosultságának a feladására vette rá és végül kártalanítás nélkül elhagyta.

Háromszáz szerelmeslevél és távirat

Aknay kétszáznyolcvanhat szerelmes levélre és néhány táviratra alapította keresetét.

A levelek ömlengő vallomásokat tartalmaznak, Vajda kicsi páromnak, kicsi feleségemnek titulálja Aknayt és ilyeneket ír:

— Nélküled nem tudok élni, képtelen vagyok aludni és dolgozni. Agyam minden gondolata, idegeim minden rezgése nálad van. Te vagy életem legszentebb célja, álmaim álma. Te adsz íhletet az alkotáshoz.

— Te vagy a világ legszebben beszélő színésznője. Hagyd ott a Burg-színházat s a nyugdíjadat: én a mellényzelebemből kifizetek mindent. Én vagyok a hollywoodi írók pápája. Gyere Amerikába, elválok a feleségetől, megesküszünk s mint férj és feleség megyünk vissza Európába, ahol majd színházat nyitok a te számodra.

A levelek nagyrésze már Vilma Vajda névre szól, jelölül annak, hogy

Vajda már feleségének tekintette Aknayt.

De ugyancsak nagy felzudulást keltenének ezek a levelek Budapesten is, ha nyilvánosságra kerülnének. Tele vannak gunyos csipkelődésekkel a legkiválóbb magyar színházi és irodalmi személyiségekkel szemben. A Marton-féle színházi ügynökségről olyan kifejezéseket használ, melyeket sajtóper veszélye nélkül nem lehetne közölni. Pedig ez a veszély erősen fenyeget, mert Fedák a per befejezte után magyar és angol nyelven ismertetni fogja az egész peranyagot.

Vajda Ernő igen gazdag ember. Ezzel szemben Fedák és Aknay szegényen és összeköttetések nélkül álltak Amerikában. Az amerikai bíróságok trükkjeit sem ismerték. Egy Papa Dakis nevű görög ügyvédet fogadtak fel, aki egyáltalán nem fáradozott azon, hogy rácsáfoljon az antik közmondásra, mely szerint „A görög hűség semmihűség”. Papa ur egyszerűen elárulta Fedák és Aknay érdekeit és Vajda Ernő kezére dolgozott. Elsősorban is ott puskázta el a polgári pert, hogy Aknay nevében házassági ígéret megszegése címen adott be keresetét, holott nagyon jól tudta, hogy kaliforniai törvények értelmében nő ember nem tehet, tehát nem is szeghet meg házassági ígéretet. Legfeljebb házasságszédelgést követhet el. Anyagilag azonban feltétlenül felelős, ha valakit Kaliforniába hozat.

Először az aradi származásu Réthy Gyula, a „Kaliforniai Magyarorság” szerkesztőtulajdonosa, Réthy Józsefnek, az Aradi Közlöny elhunyt szerkesztőjének testvéröccse világosította fel Fedákékat a görög manipulációiról.

Ekkor fordultak Fedákék Shapiro Herman ügyvédhez, akinek első dolga volt visszavonni a házassági ígéret megszegése címen beadott pert.

Vajda ügyeit egy Butler nevű ügyvéd viszi. Ez az erőszakos ember a per visszavonása után a legkiméletlenebb hajszába kezdett a két művész-nő ellen. Jó összeköttetése van a Grand Jury-hez, mely afféle vádemelő hatóság, amilyen a magyar igazságszolgáltatásban ismeretlen fogalom. Aknayt

és Fedákot beidéztek, de ők a ravasz Shapiro ügyvéd tanácsára — elbujtak. A játszma ugyanis arra ment, ki, hogy a Vajda levelei a Grand Jury elé kerüljenek s ott aztán nyomuk vesszen. Butler tudta, hogy amit ő akar, azt a Grand Jury megteszi.

Miután azonban Aknayt és Fedákot nem találták meg az idézővel, a Grand Jury távollétükben helyezte őket vád alá, egy-egy rendbeli hamis eskü és egy-egy rendbeli „pénzszerepre való összeesküvés” címen s olyan magas kauciót szabtak ki, hogy annak letévése lehetetlennek látszott.

Vajdák így elértek látták azt a célt, hogy Fedákék börtönbe kerüljenek.

Nem számoltak azonban Shapiro ügyvéd ravaszságával. Mire kiadták a letartóztatási parancsot, Aknay és Fedák már nem voltak Kalifornia területén, hanem Arizonában rejtőzködtek. Pénz nélkül menekültek városról-városra. Volt olyan nap, amikor alig ettek valamit. Levelet nem írhattak Budapestre, mert Vajdának Budapesten is voltak megbízottai, akik lesték Fedák hirasását és készen álltak arra, hogy megtáviratozzák Vajdának a magyar színésznek hollétét. Vajdáké kezé annyira nyúlt, hogy Fedákékat minden magyarországi pénzforrástól is meg tudta fosztani.

Fedák végül is elhatározta, hogy nem szökik sehova, hanem szembenéz a vádakkal. Amint ismeretes, a hamis eskü vádja alól tisztázta is magát.

Gépfegyveres rendőrség kíséretében szállítják a tárgyalásra Vajda szerelmesleveleit

A május 20-iki, hétfői tárgyalási napon került volna az esküdszék elé Aknay Vilma, szintén hamis eskü miatt. A tárgyalás most elnapolódott ugyan Fedák Sári betegsége miatt, de akármikor tartják is meg azt,

nem lehet megakadályozni, hogy a Vajda mindent ígérgető szerelmes levelei nyilvánosságra ne kerüljenek.

A vád eddig kézzel-lábbal tiltakozott a levelek ismertetése ellen, de ez elől most már nem lehet kitérni többé. A leveleknek a tárgyalóterembe való szállítása különös gondot okoz Sewel és Shapiro ügyvédeknek, mert tartanak attól, hogy szállítás közben gépfegyveres banditák támadják meg őket. Az ügyvédek már most

hétfőre gépfegyveres rendőrsztag kíséretét kérték.

Sewel ügyvéd különben saját házába vette Aknay Vilmat, mert félni lehet attól, hogy fenyegetésekkel valamilyen nyilatkozat aláírására bírják, vagy esetleg láb alól is elteszik. Fedák Réthy Gyula nyomdatulajdonos házában van, senkivel sem érintkezik. A detektívek Vajda megbízásából naphosszat ólálkodnak a Réthy lakása körül és valószínű, hogy a Réthy telefonját is kihallgatják. Az amerikai helyzetre egyébként mélyen jellemző, hogy Veitch államügyész, akinek a nagy perben komoly szerepe van, a hajnali órákig szokott mulatni Vajda házában. Ez a borizú-hangu közvadászó ugyanis igen szereti a jó pálinkát.

Fedák levélszekrényéből nap-nap mellett tűnnek el levelek. Valaki rendszeresen lopkodja Fedák leveleit és az a legérdekebb, hogy ezek a levelek jelenleg Vajda birtokában vannak. Fedák ügyvédje most levéltitok megsértése címen újabb pert akar indítani Vajda Ernő ellen. Az egészet még komplikálja, hogy a vádak alól tisztázódott Fedák s amennyiben felmentik, Aknay is hatalmas polgári pert indít Vajda ellen becstületsértés és hírnévrontás címen.

Ez a „nagy per” előreláthatólag soha sem fog véget érni.

A „MERA” Autobusz-vállalat

ezuton hozza a n. é. közönség szives tudomására, hogy f. hó 15-től kényelmes új kocsival autobus-járatot indított.

ARAD Radna—Radna—Lipova—Dorgos—Bata—DEVA közötti utvonalon. L. 150
Tela—Birchis—Faget—Dobra— Menetdíj Aradról Devara

Gyors. Indulás: Aradról reggel 5-kor. Erkezés Devara d. e. 8.45.kor
Devaról d. u. 4-kor. Aradra este 7.45-kor Indulás Fekete Bárány étteremtől. Pontos. 2014

Gheorghiu dr. egyetemi rektor a diákmozgalmakról

Az alkotmány minden román állampolgárnak egyforma jogokat biztosít

A professzor elitélő birálatot mond a szélsőséges mozgalmakról — Numerus nullust követelnek a bucuresti-i orvostanhallgatók —

Bucurestiből jelentik: Az orvoskari tanács tárgyalás alá vette a medikusok memorandumát. Az orvostanhallgatók többek között azt állítják, hogy a hadseregben alkalmazott katonaeorvosok közül 1400 román, 1460 zsidó és 460 más kisebbségi. A katonagyógyszerészek közül 248 román, 402 zsidó és 54 más kisebbségi. A fogorvosoknak csak tizenhét százaléka román. Ezekből a statisztikákból kiindulva, az orvostanhallgatók a „numerus clausus” bevezetését követelik, később pedig a „numerus proportionalist”. Ezenkívül kérik, hogy a külföldi diplomák nosztrifikálását függesszék fel. A Tempo szerint az orvoskar elvben elfogadta a medikusok követelését s ennek megfelelően megszigorítja a felvételi vizsgákat. A diplomák nosztrifikálását vizsgákkal és prohibíció jellegű taxákkal fogja megnehezíteni. Csütörtökön egyébként összeül az egyetemközi tanács, mely szintén foglalkozni fog ezekkel a kérdésekkel.

Gheorghiu dr., a bucuresti-i egyetem rektora, most tért haza külföldi utjáról. A rektor az egyetem orvosi fakultásán történt eseményekkel kapcsolatban a következő figyelemreméltó nyilatkozatot adta az Adeverul munkatársának:

— Most, hogy visszatértem külföldi utamról, nagy sajnálattal vettem tudomásul, hogy az egyetem orvosi fakultásának hallgatói közvetlenül a júniusi vizsgák előtt, ahelyett, hogy az őket és szüleiket érdeklő dolgokkal törődjenek, az etnikai kérdésekkel foglalkoznak.

Ezt a kérdést nem a diákság kell, hogy megoldja,

de különben sem tudja. Ami a diákság numerus nullusra vonatkozó követeléseit illeti, efelől nyugodt lehet mindenki. Egyetlen olyan román ember sincs, aki ismerve a mai viszonyokat és szíven viseli a román nemzet sorsát, egyetértene a numerus nullus mozgalommal.

Az alkotmány minden román állampolgárnak, akár román születésű, akár nem, egyforma jogokat biztosít.

Mint rektor, őszintén csodálkozom az orvosi fakultás hallgatóinak követelésein és elitélem azokat az incidenseket, amelyeket az egyetem falain belül és kint a városban provokáltak.

— Egy másik jogtalan követeléssel — folytatta nyilatkozatát a rektor — a jogi fakultás növendékei állottak elő. Követelik, hogy júniusban, amikor az évvégi vizsgákat

A csehszlovák választások végleges eredménye

Prágából jelentik: A csehszlovák választások végeredményét most állították össze. Ezek szerint a cseh agráriusok negyvenöt mandátumot szereztek az eddigi negyvennégy helyett, a cseh néppárt huszonkét mandátumot az eddigi tizenkilenc helyett, a cseh iparospárt tizenhét mandátumot az eddigi tizenkettő helyett, a Kramarz-párt tizenhét mandátumot, amennyi azelőtt volt, a fascisták hat mandátumot, eddig egyetlen sem volt nekik, a sudetánémetek pártja negyvennégy mandátumot, eddig egy sem volt, a német szociáldemokraták tizenegy mandátumot, az eddigi huszonegy helyett. A német keresztényszocialisták, a német Landbund vesztek mandátumaikból. A magyar-német blokk megtartotta mandátumainak számát, ugyszintén a kommunisták is. A sudetánémetek pártjának hatalmas előretörésével új politikai tényező létesült, amellyel a csehszlovák kormánynak számolni kell.

tartjuk, még egy pótvizsgát is rendezzünk. Az egyetemi szabályzat ezt természetesen nem engedi meg. Pretenciókkal lépnek fel az irodalmi fakultás hallgatói is, akik az egyetemi díjak leszállítását követelik. Három éve, amikor a rektor vagyok, ezeket a díjakat már több esetben is redukáltuk, olyannyira, hogy a laboratóriumok, klinikák és egyéb egyetemi intézmények fenntartása éppen ezért rendkívül nehézségekkel jár.

Minden tanulónak egyetlen kötelessége van: hogy tanuljon, dolgozzon.

A diák, már korára való tekintettel se avatkozzon politikai ügyekbe. Ezek a politikai harcok általában csak azt a célt szolgálják, hogy megrontsák, meghamisítsák az ember lelkét és karakterét. Én is voltam diák, de mondhatom, hogy tanulóéveim alatt kizárólag csak a tanulmányaimmal foglalkoztam, a szociális és

Magyarpárti címlappal

Kommunista nyomtatványokat terjesztenek az országban

— Propaganda-füzetek, amelyekre ráhamisították a párt nevét —
Kompromittálási kísérlet, vagy csak megtévesztés..?

Clujról jelentik: Az egyik vidéki városból kaptuk az értesítést arról, hogy valamilyen kommunista nyomtatványt olyan köntösből terjesztették, mintha a Magyar Pártnak volna a kiadványa. Egy idő óta egyes helyeken a tájékozatlan és egészen szegénysorsu, küzdelmes életű magyar lakosok körébe a Magyar Párt nevének a felhasználásával olyan elemek igyekeznek beférkőzni, akik egészen távol állanak tőlünk, egészen idegenek, sőt ellenségesek. Sűrűn fordul elő, hogy a hadbíróságok előtt olyanok, akik kommunista propaganda vagy szervező tevékenység vádjával vannak terhelve, védekezésükbe belekeverik a Magyar Párt nevét. Most kezünkbe került egy ilyen röpirát-nyomtatvány, egy füzet, amely nem is sovány, címlapja pedig nagy betűkkel azt hirdeti, hogy a Magyar Párt kiadványa volna. Nemcsak kiadványa, hanem hivatalos jelentése.

Ha magyar embernek kerül a kezébe, érdeklődéssel olvassa a címet: *Jelentés a Romániai Magyar Párt 1933. évi működéséről*. Az évszám tavalyelőtti ugyan raita, s azt a kíváncsiságot keltheti fel az olvasóban, hogy vajon miért csak most hozzák forgalomba. Alább azt mondja a cím: *Elfogadva a Magyar Párt 1934. évi február 14-én tartott évi közgyűlésén*. A tájékozatlan vidéki olvasó talán nem emlékszik rá, nem tudja, hogy a Magyar Pártnak semmiféle gyűlése nem volt ezen a napon. Februártól mostanáig igen sok idő telt el és különös, hogy a jelentés annyi idő multával lásson napvilágot. A címlap egy másik felirata erre is magyarázatot adhat az okoskodó tájékozatlannak. Nemcsak cenzuráztatni kellett — aminek megtörténtét a Cenzurát szó mutatná, hanem a terjesztéshez meg kellett szerezni a miniszteri engedélyt. Melyik miniszteriumé? A felirat azt mondja: *Engedélyezve a közoktatásiügyi miniszterium 13463-934. sz. rendeletével*. Hogy miért éppen a közoktatásiügyi miniszterium rendelete engedélyezi a pártjelentés terjesztését, azt csak azok tudnák megmondani, akik a füzetet ezt rányomtatták. Éppen Anghelescu miniszter adná a patronátusi pecsétet a Magyar Párt politikai működésé-

AUTO-LÁZNAL TESTA
CSILLAPÍT-MEGSZÜNTET

FIGYEL JE A TABLETTÁT

KAPHATÓ MINDENUTT

politikai kérdéseket a felnőttekre bízom. A diákság bizon a tanáraiban. Ami engem illet, kijelenthetem, hogy mindenkor atyai szeretettel viseltetem az ifjúsággal szemben.

hez? Humornak is igen keserű, de érdekes.

Ennyi érdekesség láttán az ember kíváncsian fordít egyet a címlapon és a legnagyobb meglepetés tárul a szeme elé. Egészen más világ, más cím alatt és más pártnak a nevével. A cím: *Értesítő*. És megmondja, hogy kinek a hivatalos értesítője. *A kommunista internacionálénak a szekciójáé*. Megmondja, hogy milyen szervezet milyen bizottságáé.

Ez az eljárás, a megtévesztésnek ilyen szemérmetlenül csaló módszere mégis csak felháborító. Ha a tömegekhez így akar valaki beférkőzni s ha a pártszervezeti tevékenységnek ilyen áruhát választ, szemben találja magát a magyar polgárok öntudatának a megtévesztettségével. De itt egyébről is szó lehet. Arról, hogy a Magyar Párt ellen akarnak olyan vádat kovácsolni, hogy polgári szervezetének neve alatt kommunista propagandát üz. Nincsen most ebben a súlyos kisebbségi helyzetben más komolyabb dolga, mint kommunisták iratainak a terjesztése s bolsevizálása az embereknek. Mi nem tudhatjuk, ki hogyan, hol találta ki a Magyar Párt kompromittálásának ezt a kísérletét. A szándék gonoszul magyarelles. Megirtuk ezt a cikket, hogy mindenki láthassa, mennyire nem érintheti a magyarságot ilyen vád.

SELECT.
Botrány Rómában Pompás humoru revü-burleszk.
Főszereplője Eddie Cantor.

CORSO.
Békeffy István nagyszerű vigjátéka
KOZMETIKA A modern nő szépségtitka.
Helene Mack. Cary Grant. Genevieve Tobin.

Jön: **Egy nép álma** (Uj Palesztina.)

URANIA. Repriz-premier!
Tarzan és pajtása
Johnny Weismüller. Maureen O'Sullivan.

HIREK

Bécsi esetek

Írta: RODA RODA

Emlékezőtehetség

Egyik régi barátom, gyönyörű kastélyt ismeretve, írta egyik hozzám intézett levelében a következőket:

— A kastély nagytermében négy gyönyörű kép található: a tavasz, a nyár, az ősz és a negyedik... a negyedikre sajnos nem emlékszem.

Látogatás

Schleimgruber ur Bécsbe érkezett feleségével és gyermekével együtt. Az uccán találkoztam velük és ekkor Schleimgruber ur tanácsomat kérte ki az iránt, hogy melyik színházba menjen. Végignézettem rajta, feleségén és kislányán, majd pedig ezt mondtam:

— Vagy menjen el az operába és hallgassa meg Lohengrint, vagy pedig a Burg-színházba és nézze meg Tell Vilmost.

Másnap újból találkoztam velük.

— Hol volt az este Schleimgruber ur — kérdeztem.

— A Lohengrinnél.

— És tetszett?

— Szencziós egy ember ez a — Richard Wagner.

— És a kiállítás? A díszletek?

— Ragyogó. Ilyen pazar dolgot még nem láttam.

— És a zene hogy tetszett?

— Zene bizony nem nagyon volt. De a történet rendkívül izgalmas, képzelje, amikor a Lohengrin a fia fejéről lelövi az álmát...

Etikett

Egy forró nyári vasárnapon ingujjban ültem. Ferruccio Busoni lépett a szobámba. Zavartan kérdeztem:

— Sulyt helyez Ön az etiketre?

— Csak a borosüvegeknél — válaszolta és nyugodtan leült.

— ESŐ LEHETSÉGES. Élénkebb keleti és délkeleti szél, változó felhőzet, néhány helyen, inkább csak délen eső lehetséges. A hőmérséklet kissé emelkedik.

Legszébb KERTIBUTOR KREBS & MOSKOVITZ

A R A D, új Neuman-ház.

Mindenféle kefe, kosár, lábtörölő, nád és tollporoló. Nagyon olcsó árban kapható. 2518

— Válozatlanul sulyos Comsa Grigorie dr. püspök állapota. Comsa Grigorie dr. aradi görögkeleti püspök, aki már napok óta sulyos betegen fekszik, a mai délutánt és éjszakát valamivel nyugodtabban töltötte. A püspök ágya mellett állandóan több orvos is tartózkodik, akik mindent elkövetnek a sulyosra fordult betegség leküzdése érdekében. A püspöki iroda telefonja szinte egész nap cseng: a helyi társadalmi előkelőségek, valamint a hívek egész serege érdeklődik a nagybeteg püspök állapota iránt. Az orvosok biznak abban, hogy az egyházi erős szervezete megbirkózik a trombozissal. Mint említettük, a püspök délután óta némileg jobban érzi magát és 6 órakor, anélkül, hogy injekcióra vagy altatóra lett volna szükség, elaludt. Az éjszakát a püspök ebben a javulásra mutató álomban töltötte.

— Szigorú deviza-ellenőrzés a határállomásokon. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium a Nemzeti Bankkal egyetértésben szigorú utasítást küldött az összes határállomásokhoz, hogy a jövőben fokozott mértékben ellenőrizzék az országba érkező effektiv lej készletét. A rendelet szerint a megengedett 3000 leien felüli összeget el kell kobozni és beszolgáltatni a Banca Nationalának.

— Fellendült a kikötői forgalom. Bucurestiből jelentik: Néhány nap óta erős fellendülés érezhető a kikötők forgalmában. Tegnap Constantan keresztül 12,000 tonna petroléumot szállítottak Olaszország és Palesztina rendeltetéssel. Olaszország ezenkívül 200 tonna gabonaneműt, 370 tonna építőanyagot és 100 darab szarvasmarhát vett át. Tegnap újabb 5000 tonna gabonarakományt szállítottak Ankarába. A szállítványok tulajdonos részét az abessziniai olasz csapatok részére továbbítják.

— Mackensen elutazott Magyarországról. Budapestre jelentik: Mackensen német vezértábornagy ötnapos magyarországi tartózkodás után ma délben elutazott Budapestre.

— Hadianyag-szállítványokat szállítanak Abesszinia felé. Nápolyból jelentik: A „Prága” szállítógőzös tegnap nagyobb mennyiségű hadianyaggal és ötszáz főnyi katonasággal utnak indult Eritreába. A hét folyamán még további három hadianyaggal meerrakott gőzös indul utnak.

— Kivégzés Berlinben. Berlinből jelentik: A berlini főtörvényszék udvarán ma reggel kivégezték Max Matter kommunistát, akit azzal vádoltak, hogy két társával egyitt meggyilkoltak egy rendőrt. Egyik társának megkegyelmeztek, a másik öngyilkosságot követett el a fogházban.

— Aggodalomra ad okot Dumitrescu tábornok egészségi állapota? Bucurestiből jelentik: A jilvai katonai fegyintézet igazgatója jelentést küldött a hatodik hadtest parancsnokságának, amely szerint Dumitrescu tábornok egészségi állapota nagy aggodalomra ad okot. A tábornok cukorbeteg és az elmúlt éjszaka olyan rosszul volt, hogy két injekciót kapott. Negyvennyolc óra óta ételt nem vett magához és a család kéri, hogy a tábornokot szanatóriumban helyezhessék el.

— Az aradi rendőrség teljes apparátussal folytatja a nyomozást a bucaresti-i szőnyegkereskedő rablóinak kézrekerítésére. Mint megállapítást nyert, Schuller és Arnstein tolvajok nem vettek részt a rablóátadásban, mert sikerült alibit bizonyítani. Ennek dacára továbbra is fogva maradnak, mert számos más bűneset terheli lekiismeretüket. Az aradi rendőrség a szőnyegkereskedő ügyében most Bucurestibe fordul és megkéri az ottani rendőrséget, hogy a szőnyegkereskedő által adott személyleírásokat rádió közöliék. Ezzel egyidejűleg az összes gyanús személyek országos körözését rendelték el.

— Kleinhandlerné Weil Magda hegédijátéka a Minorita-templomban. A Minorita-templomban a májusi ajátosságok során a ma esti szentmisén, amelyen a hívők nagy tömege vett részt. Kleinhandler Ábrissné Weil Magda, az országos hírnevű hegédművész Hubay: „Prediera”-ját interpretálta. A kiváló művész játékát a legistább művészet, a zene hangjaival a legteljesebb áhitat hangulatát hintette a szívekbe. Weil Magda játéka úgy hatott, mint az emberi lélekből fakadt legtiszább fohász, amely a végtelen felé szárnyal.

— Véres verekedés játszódott le az elmúlt éjszaka az aradmegyei Chier községében. Olar Pavei ottani lakos összehívta az Ardelean Moise és Ardelean Amrosie gazdálkodókkal. A vitaközébe verekedés lett, amelynek az vetett véget, hogy a testvérpár fejével támadt Olar Pavelra, akit életveszélyesen megsebesítettek. Olart beszállították az aradi kórházba, de felépüléséhez kevés a remény.

— ORVOSI HIR. Dr. NEMETH külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett. Újból rendel. 3111

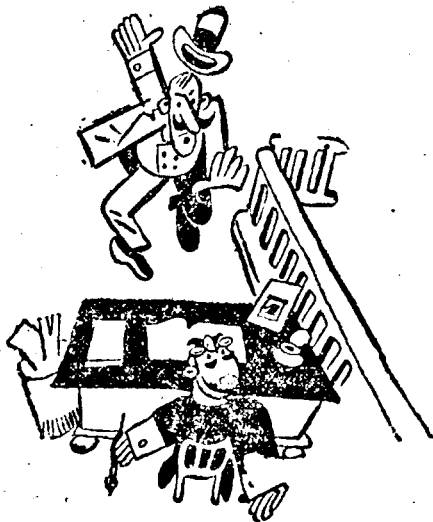
Legszigorúbb rabbinatusi felügyelet mellett mindennap friss **חַס הַחַס** hus kapható

Borju hus kgr. — — 24 lei
Marha hus kgr. — — 16 lei

KOCH MÓR és tsa, Piata A. Iancu 12. 3148

— Érzékeny, fájlós lábra gummiharisnyát, bokasüllyedés ellen talpbetéttel mérték után készít Salvator-cég: Piata Avram Iancu 21.

Hihetetlen eset

— Az Istenért, hallgasson meg, jönök ur! Ellopták az adóketési ívet! Megáll az eszem, ha elgondolom, hogy most egy vadidegen akármikor illetéktelenül kifizetheti az én adómat!!! Tessenék letiltani azonnal!!!!

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.38 London 15.19, Newyork 309 és háromnegyed, Milánó 25.45, Amszterdam 209 és háromnegyed, Berlin 124.40, Bécs (—), Prága 12.88 és fél, Varsó 58.25, Belgrád 7.02, Bucuresti 3.05.

— Halálozás. Hubert Mór lipovai szappankereskedő május 21-én, kedden este 7 órakor rövid szenvedés után életének 60-ik, házasságának 37-ik évében elhunyt. Az elhunytat, akit úgy Lipovan, mint a környéken széles körökben tisztelték, özvegye, valamint fia, Hubert József és kiterjedt rokonság gyászolja.

Táncmesedélután

vasárnap, 4 1/2 órakor a téli színházban. 62 szereplő. Új műsor.

EGHY GHYSSA növendékei.

— Előadás az aradi református templomban a Krisztust hívő zsidókról. Thomas Coulter protésztáns skót lelkész május 28—29-én, este 8 órakor a református templomban érdekes előadást tart a zsidó felekezetiük számára. Előadásának tárgya: 1. A zsidóság jövője. 2. Messiás első és második eljövetele. Thomas Coulter egyházi propaganda körútját mindenütt a legnagyobb érdeklődés előzte meg. Előadásainak célja: a keresztény egyház kebelébe tömöríteni a Krisztust hívő zsidókat. Kíséretében utazik Korn Herman, Krisztust hívő orthodox zsidó, aki az új szektának leglelkesebb híve és propagálója.

— Piso Ioan az aradi „Hellas” klub díszelőke. Keddi számunkban részletesen beszámoltunk a „Hellas” evezős egyesület tisztújító közgyűléséről. A választás egyhangulag folyt le és a tagok a listán szereplő vezetőséget teljes egészében megválasztották. Piso Ioan a klub díszelőkévé választották meg, akit ez alkalommal a jelenlevők lelkesen ünnepeltek.

— Rendőri hírek. Elfogták ma délelőtt Schlosser Ferenc mérnök tolvaját. Megirtuk néhány héttel ezelőtt, hogy ismeretlen tettes ellopott Schlosser mérnök autójáról egy sitalpat és néhány próbált tárgyat. Ma előállították K. S. 17 éves fiút, akitől megtalálták az ellopott tárgyakat. — Torzan detektív ma előállított három cigányasszonyt, akik 1500 leit loptak a piacon.

Konkurrencia

Csinos, fiatal leány áll a cirkusz porondján és egy oroszlanak a szájával nyújt cukorkát. Óriási taps.

— Ezt én is megcsinálom — kiáltja a nézők közül egy fiatalember.

— Mit? Maga is meg meri tenni? — kérdezi a hölgy.

— Persze, épp olyan jól, mint az oroszlan.

— Minden nő szeretne még karcsubb, még vékonyabb lenni! Ehhez nem szükséges fogyókúra, csak egy modern, kényelmes fűző a Salvator-cégtől: Piata Avram Iancu 21.

— A serdülő ifjuságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis poháryi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket közölnhetünk. A gyermekklinikákban a Ferenc József vizet a kisdetek makacs székszorulásánál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurutjánál már régóta kitűnő sikerrel alkalmazzák.

— „Egy nép álma” című film sajtóbemutatója. A mai Palesztina gazdasági, társadalmi és kulturális életének keresztmetszete. Az amerikai filmipar egyik remekművét vetíti szombattól kezdve a Corso mozgószínház. Egy nép gigantikus munkájának az eredménye perog le előttünk. A most felavatott modern háifai kikötő, a Kármelre felkuszó villasorok, Tel-Aviv szédületes forgalma és Jeruzsálem klasszikus szépsége, mind kitarul előttünk. Az új kolóniák, kereskedelmi és iparvállalatok, iskolák és kulturházak bemutatják hogyan hatol be a nyugati civilizáció a keleti öskulturába, amelynek fészke a szentföld. Egy csodálatos kultúrlejtés, amely nemcsak a zsidóságot, hanem a kereszténységet és minden kultúrebert érdekel. Minden idők legcsodálatosabb hangú kántora, a newyorki Josele Rosenblatt kóruskísérlettel ősrégi héber és jiddis dalokat énekel. E nagyszerű énekesnek hatyudala volt e film, mert az utolsó jelenetnél összeszett és a film az aranyhangú kántor temetésével végződik. Szombaton este egy díszelőadás keretén belül — amely előtt a napokban Palesztinából hazatért kitűnő előadóművész Chalewitz Rózi mond prologot — kezdik vetíteni e pompás kulturfilm a „Corso” moziban.

Aki megverte Capablancát...

Intim beszélgetés az Aradra érkezett Znosko Borovszko szimultán-sakk- mesterrel

A Dacia hotel halljában szemben ülök Znosko Borovszko Eugen, híres szimultán-sakkmesterrel, aki világhírű turnéja közben elvetődött hozzánk, hogy egyetlen estén megvívja 35 aradi sakkozót ellenfelével szimultán mérkőzését.

— Szentpétervárott születtem — mondja. — Fiatal gyermekkoromban érdeklődtem a sakk iránt. Tíz éves koromban már sakkujásokat olvastam, és szabadidőmben, amikor a többi gyermekek labdázta, én sakkproblémákon törtem a fejemet. Első komoly sikereim emléke egy ostendei turnéhoz fűződik. Ez volt legelső nyilvános szereplésem. Micsoda izgalom előzte meg, micsoda boldogság volt a siker! Soha sem fogom ennek az első turnénak a megmámorosító boldogságát elfelejteni. Olyan ez számomra mint az első szerelem, mely mindig a legédesebb marad. Igaz, hogy akkor nagyon fiatal voltam. Huszonkétéves koromban Nürnbergben Biedmárral és dr. Tarraschsal osztozkodtunk az első díjon. Nagy szellemi harc volt ez, melynek jutalmául megkaptam a mesteri képesítést.

— Ki volt az ellenfele? — kérdeztem.
— Nem kisebb nagyság mint Capablanca. Szimultán mérkőzést vívott. Ellenfelei közt volt Aljechin, Tartakover, Bernstein, Réti, Teichmann. Én, a fiatal szentpétervári orosz győztem le a mestert. Soha sem felejttem el. *Odajött hozzám és kezét nyújtott. „Fogadja elismerésemet és sok jókívánságomat” — mondta — „ez a teljesítmény bámulatos volt”.*

Ez Szentpéterváron történt, ...de messze van ide Szentpétervár, — mondja kicsit rezignált sóhajjal — még a neve is megváltozott, Leningrád lett belőle. Minden vágyom, hogy egyszer hazamehessek Oroszországba és megmérkőzhessenek Botvinnik honfitársammal, az új Oroszország legnagyobb sakkmesterével, aki a legutóbbi mesterbajnoki versenyen, egy autót kapott ajándékba a vasmunkásoktól.

— Szándékában van hazamenni? — kérdezem.

— A szándék megvan, csak a remény nagyon kevés a megvalósításhoz. Én ugyanis a fehér-hadsereg tisztje voltam. Részt vettem a japánok ellen viselt háborúban is. A világháborút is végig küzdöttem, jobbkarom még ma is béna egy jólírányzott golyótól. Mutatja jobbkarját s kezét, melyen az ujjak érzéketlenül merevek.

— Mik voltak az impressziói magyarországi turnéjáról? — kérdezem a beszédes oroszt.

— Nagyszerű ország — mondja meggyőződéssel, — és Budapest tényleg a világ lecsibézett városa. Hat napig voltam Budapesten, mindent megnéztem, felejthetetlenül szép volt. Legszébb emlékem lesz a Steiner Lajossal kötött barátságom. Nagyon megszerettük egymást. Mikor kikisért az állomáshoz, úgy éreztem, hogy egy régi, pótolhatatlan jó barátomtól búcsúzom el. Juliusban újra viszontlátni egymást, mert beneveztem a Tatatóvárosn rendezendő versenyre.

Az idő későre jár. Nemsokára kezdetét veszi a sakkverseny. Elbúcsúzom Znosko Borovszkotól akit már negyven sakkpartner, a sorba állított parasztok és a fehér meg fekete királyok várnak.
W. R. A.

— Hamis tanúzásért kétféle kérték Török Ferenc piébános vándorját. Általános érdekességű volt az a per, amelyet a mercurea-cicu törvényszék indított Török Ferenc volt országgyűlési képviselő, esperes ellen lázítás miatt. A törvényszék Török Ferencet 5 évre ítélte annak idején — Páll János földműves vallomása alapján — akiről később bebizonyosodott, hogy hamisan esküdött meg vallomására. Erre Török Ferencet a törvényszék az ügy második tárgyalásán felmentette, de az ügyész vádat emelt Páll János ellen hamis tanúzás büntette miatt és ezért a mercurea-cicu törvényszék kétévi börtönre ítélte. Páll János felbevezette a targu-muresi Táblához, amely most teljes egészében helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Így a meghurcolt Török Ferenc esperes, aki annyi szenvedést állott ki a súlyos vádak alatt, most részben elégtételt kapott.

— Orvosi hír. Molnár Béla dr. v. egyetemi belklinikai tanársegéd, ezévi rendelését megkezdte Karlsbadban (Alte Wiese 4., Deutsches Haus).

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak 6111 szolgálatot:

ANGEL: Piața Catedraliei.

KESZTENBAUM: Str. Ghîba Birta.

OMESCU: Bulevardul Regina Maria.

— Anyák ünnepe a chisineu-criș-i ref. egyházban. Bensőséges keretek között tartotta meg az anyák ünnepét a chisineu ref. egyház. A chisineu ref. templomban Nagy Zoltán lelkész tartott hatásos beszédet. Délután Tipar községben tartottak kulturlőadást, melyen a lelkészen kívül Hersle Józsefné és Keresztesi Ilonka, valamint a kar szerepeltek. A főünnepség az elmúlt vasárnap zajlott le Chisineu-Crisen. A műsor keretében Szilágyi Sándor segédlelkész bibliát magyarázott, Nagy Zoltánné felolvasást tartott. Majd Nagy Zoltán szerzeményeit és alkalmi verseket szavaltak: Borbély Sándor, Varga Mihály, Molnár József, Zöldi Zsuzsa, Szász Erzsébet, Szedmák Terike, Molnár Márton, Szöllösi Évi, Tózsér János, Nagy Aranka, Sipos Ilonka, Bíró Terus, Kis P. Julis, Balogh Ágnes és Szeberényi Rózsi. Az énekszámokat Kilim Sándor tanító vezette.

— Sándor Jenő lesz a Neptun-strand fotográfusa. Aradváros vezetősége szerdán döntött a Neptun-strand fotográfusának bérlete felett. A döntés értelmében a városvezetés az 1935. évi strandidény tartamára a Neptun-strandon való fotográfálás jogát Sándor Jenőnek, a városszerte előnyösen ismert fotográfusnak adta bérbe, aki külön műtermet rendez be a Neptun-strandon, hogy az igényeket minden tekintetben kielégítthesse.

— Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek megváltás a Földes-féle Ferrol Vastáplkőr, mely a legjobban bevált étvágygerjesztő, vérképző és hizlaló szer. Egy üveg ára 100 lei, Földes gyógyszerár Arad. 1782

— Kirándulás Az SCA „Czárán Gyula” osztálya vasárnap, 26-án környékünk egyik legszebb, legvadregényesebb völgyébe, a milovai völgybe rendezte kirándulását. Ezen kiránduláson úgy a kezdő, mint a gyakorlott turisták résztvehetnek. A milovai völgyutat iparvasúttal tesszük meg. A gyakorlott turisták Bratescu Zeno vezetésével felmennek a 708 méter magas „Ivanita” csucsra, honnan d. u. visszatérnek a forráshoz. A kezdő turisták a forrás körül rendeznek kisebb kirándulásokat. A két csoport a forrásnál ad találkozókat, honnan együtt indulnak vissza az iparvasúttal Milova állomásra. Jelentkezni lehet a Sándor I. és Tsa. sorsjegyirodában, hol a pontos indulást is közhírré fogjuk.

— Ha Abbáziába készül, csak a RESIDENZ-be. Nincs emelkedés és magaslat. Meleg tengeri fürdők. Összes orvosi diéták. Legelőcsöb pezióárak.

A Cukor-ügy újabb fejleményei:

Ugyészségi feljelentések Aradon és Budapesten

Ismeretlen tettes ellen tették meg fellejtéseiket a károsult felek

A Cukor-ügynek, amelyről az Aradi Közlöny ismételtlen beszámolt, újabb fejleménye van. Az ügy középpontjában tudvalevőleg egy nyilatkozat szerepelt, amelyet Beck Sándorné, Cukor Aranka tett volna dr. Lukács budapesti közjegyző előtt és amelyben kijelentette volna, hogy visszavonja Zsédely István ellen indított perét és lemond minden jogáról azzal a telekkel szemben, amelyet Zsédely István esztendővel ezelőtt Cukor Jánostól vásárolt.

Beck Sándorné szigetvári lakos megbízásából és nevében ma dr. Vaida Jakab ügyvéd feljelentést tett az aradi ügyészségen ismeretlen tettes ellen magánokirathamisítás címmén. A feljelentéshez közjegyzői okiratot is mellékelte, amelynek tanúsága szerint Beck Sándorné évek óta nem mozdult ki Szigetvárról, soha meg nem jelent dr. Lukács budapesti közjegyző előtt és olyan nyilatkozatot nem írt alá, hogy a szóban lévő aradi telek eladásához, vagy annak átírásához hozzájárul.

Hasonló feljelentést tett egyébként Beck Sándorné a budapesti ügyészségen is.

**Hogy a sziv verése rendes legyen
kávét, teát
„Fiume”-cégnél vegyen**
Piata A. Ianou 17. Bársony mellett. 8091

FÉRFIAK!

Betegség, kor által elvesztett férfias erőt és képességet pirulák, készületek stb. nélkül visszanyerhetik

„STIMULENT-B“

1538 természetes növényi preparátum által
1 üveg ára Lei 120.— | 2 üveg ára Lei 220.—
Lerakat: „ARCO”, București, Calea Căfărășilor 91

Főlényes magyar győzelem

a Budapest—Berlin-válogatott
futbalimeccsen

BUDAPEST—BERLIN 7:1 (4:1).

Berlinből jelentik: A posta-stadionban Budapest labdarúgó válogatottja ma délután 7:1 (4:1) arányban legyőzte Berlin válogatott csapatát. A mérkőzést a cseh Krist vezette és azt tízezer ember nézte végig. A magyar csapat az első perctől fölényben volt. A harmadik percben az első magyar gólt Titkos lötte, a 27. percben Sárosi szök-teti Vincét, aki öt méterről védhetetlen gólt ad be. A 35. percben Cseh II. beadását Sárosi értékesítte. A 45. percben lövi Werner Ballant beadásából a németek egyetlen gólját. A II. félidő 25. percében Balogh lövi az ötödik, a 26. percben Sárosi a 6-ik magyar gólt, míg két perccel a mérkőzés befejezése előtt Titkos védhetetlen lövéssel beállítja a végeredményt.

— LESZAVAZTÁK ROOSEWELTET, Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök az Egyesült-Államokban szokásos gyakoriattal szemben személyesen olvasta fel a képviselőház ülésén elnöki vétőjét a Packnam-törvényjavaslat ellen, amely 2200 millió dollár értékű új bankjeggy kibocsátását célozza a volt harcosok készpénz pótlékaképpen. A képviselőház 322 szavazattal 98 ellen megdöntötte az elnöki vétőt, amelyhez kétharmad többség kell. A kormány reméli, hogy a szenátusban megfelelő többsége lesz a vétőhöz és a javaslat kérdését a képviselőházban kiegyezéssel alapon oldják meg.

Felhívás!

Baile Moneasa fürdőhelyen

a fényképezési jog bérbeadó

3136

Érdeklődők részére a Baile Moneasa (jud. Arad) igazgatósága szolgál felvilágosítással.

— Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregi vérgangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfuódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingerrel egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztőutakat.

Felfedeztek Amerikában egy új csoda-gyógynövényt

Amerikában az ősvadonban olyan gyógynövényt fedezett fel egy tudós, melynek kivonata 10—15 éves gyomor-, bél-, epebajokat rendkívül gyorsan meggyógyít.

E gyógynövény kivonatát „Gastro-D.”-nek hívják és a külföldi tudós professorok csodás eredményeket értek el vele, mert e gyógyszer nemcsak csillapítólag hat, hanem a betegség okát, szünteti meg, s ezáltal az egész emberi szervezetben, a sejt-élet ujja éled és egy egészséges, normális állapot áll be. 338

A „Gastro-D.” megszünteti a legnagyobb gyomor- és bélgörcsöket, gyomorégést, felfuódást, szívtájéki nyomásokat, makacs székrekedést, az ebből eredő fejfájást és szédülést, ideges állapotot, álmatlanságot, továbbá a gyomor- és bélfekélyeket.

A „Gastro-D.”-vel az emberiség egy olyan gyógyszerhez jutott, mely sok esetben olyan betegségeket is meggyógyított, melyeket diagnosztikáinál sem tudtak.

E gyógyszer képviselőjét sikerült Császár Ernő bucaresti-i gyógyszerésznek (Calea Victoria 124.) megszerezni, ára 103 lej, vidékre utánvétellel is küldi, 20 lej költség felszámításával.

Gazdasági árulással vádolta meg az ügyész a valutacsempész német apácát

Az ötévi fegyházítélet súlyos indokolása — A bíróság nem vette figyelembe a védő érveit

Berlinből jelentik: A német szerzetesek és apácák ellen tömegesen indított valutacsempészési perek első felvonása a napokban zajlott le. Mint már jelentettük,

a moabiti törvényszék ötévi fegyházra ítelt egy apácát.

A per részletei rendkívül érdekesek. A vádlott *Wenera* nővér a Szent Vince apácarend tagja volt. Ennek a rendnek központja Párisban van, ahol „Soeurs de Charité” (irgalmas nővérek) néven működik. *Wenera* nővér a kölni rendház pénzügyeinek vezetője volt. A vádirat szerint rendszeresen átutazott Belgiumba és összesen 250.000 márkát csempészett külföldre.

Ezt a pénzt külföldön holland forintra cserélték be és arra használták, hogy a rend által régebben felvett külföldi kölcsönök kötvényeit tekintélyes árfolyamnyereséggel felvásárolják. A pénzügyi műveletek tanácsadója a vádirat szerint dr. Hofius berlini bankigazgató volt, aki 1933-ban a berlini *Universum* számára fiókot létesített Amszterdamban azzal a céllal, hogy a németországi apácarendek pénzügyeit lebonyolítsa.

Ez a Hofius Hollandiában tartózkodik. A vádirat szerint nyilván az a meggondolás is irányította az apácarendeket a pénz kiszállításánál, hogy

tőkésüket megmentsék arra az esetre, ha Németországban esetleg erősebb szerzetesüldözés következne be.

ugy mint valamikor Franciaországban, majd később Mexikóban.

Wenera nővért a vizsgálati fogságban megfosztották rendi köpenyétől. A főtárgyaláson a protestáns vöröskeresztes ápolónők egyenruhájában kellett megjelenie. A tárgyalás szünetében azonban az elnök utasítására visszaadták rendi ruháját. Miután a ruha a rendőrfőnökségen maradt, küldöncöt menesztettek érte. Emiatt körülbelül két és fél óra hosszút szünetelt a tárgyalás.

Az ügyész rendkívül szigorú vádbeszédet mondott.

A német kolostorok devizazületeit gazdasági árulásnak nevezte,

mely épp olyan súlyos, mint a hazaárulás, vagy mint a katonáknál a hűtlenség.

— A kolostorok — mondotta többek között — félrevezették a hatóságokat, hamis adatokat közölve a devizahivatalokkal és ezzel vétkeztek a népközösség szelleme ellen. 1925. óta erősen megnövekedett Németországban a szerzetesrendek működése, amely propagandistajellegű volt. Egyes kolostorok nagyarányú külföldi kölcsönöket vettek fel, amelyekkel hozzájárultak Németország eladósodásához, mások külföldi vállalatokba jektettek nagy tőkéket. Az utolsó évek devizacsempészei által a német birodalom

20 millió márkával károsodott meg.

Ebből az összegből, ha megvolna, ma Németország rengeteg külföldi nyersanyagot vásárolhatna, úgy hogy nem volna kénytelen különféle póanyagokat készíteni.

— A vádlott szégyent hozott apácaruhájára és becstelennül cselekedett. Ez az apáca kereskedelmi iskolát végzett és rendkívül jó üzleti érzeke van, úgy hogy nem hivatkozhat pénzügyi járatlanságára.

Semmi közül sincs többé a valláshoz olyan embereknek, akik a szent élet védelme alatt pénzügyileget bonyolítanak le. Egyébként ez a vádlott, aki egy négyesmillió márkás vagyonnal rendelkező rendet képvisel, egy alkalommal

megtágadta az anyagi támogatást egy szerencsétlen holland cselédleánytól.

Ime, ebben áll az ő kereszténységük. Levelében különböző titkos írásmódokat ajánl és közben a cimzettekét imádkozásra szólítja fel. Egyik levelében azt kérte: „Isten örködjön munkánk fölé. Ha a valuta megerkezik, ezt ird nekem: Megjötték a képek.” Ez valóságos istenkáromlás és a legjobb propaganda az új pogányság mellett.

Az apáca védője beszédében azt fejtegette, hogy *Hofius* bankigazgató lelkiismeretlen módon bűnre vette rá az apácarendet, amelynek tagjai nemigen értenek a pénzügyekhez.

Az apácáknak nem szabad újságot olvasniok és világi ügyekkel foglalkozniok.

A vádlott apácának minden üzleti érzeke mellett sem volt sejtelve az új devizatorvények mély

Színház — Irodalom — Művészet

Szombaton este: Markovics Rodion magas színvonalu irodalmi estje az Iparos Kulturházban

Városszerte általános az érdeklődés Markovics Rodion rendkívül érdekesnek ígérkező irodalmi estje iránt, amely május 25-én, szombaton este lesz az Iparos Kulturházban. A „Sibériai garnizon” és sok más pompás regény illusztris szerzője ragyogóan szellemes előadásában az irodalmi mecénásokról, a kedves irodalmi szakértőkről és általában az irodalmi berkek intimitásairól fog beszélni, azzal a könnyed, elegáns és közvetlen előadói stílussal, amilyennel csak a leghivatottabbak rendelkeznek. Markovics Rodion előadóestjének anyaga olyan változatos, gazdag és szokatlan témájú, hogy az est az irodalmi élet szenzációjaként fog hatni.

Markovics Rodion estjén fellép Révész Gyula fiatal, tehetséges timisoarai újságíró is, aki párisi, brüsszeli és antwerpeni élményeiről fog színes beszámolót adni.

— Éghy Ghyssa vasárnap délutáni növendék-előadásán a ritmikus- és tornagyakorlatok lekött technikái szépségén, kívül, festői kosztüm, pompás táncmesék és nagyszámú csoportok lépnek színpadra. A vasárnapi teljesen új műsorban a táncestélyekről ismert 5 legjobb: Berger Lulu, Gartner Elza, Joanovits Elli, Szalai Gitti, Tancoş Ducin kívül még az alábbiak szerepelnek: Bartók Éva, Bock Jenő, Bornstein Márta, Banciu Pascia, Banciu Sabin, Biks Anni, Cukor Ibi, Csiky Cica, Drincu Lili, Fuchs Cica, Fenyő Évi, Ferenti Romi és Stella, Grünstein Grete, Grossmann Rózszi, Goldschmidt Judit, Hönig Judit, Herzfeld Ági, Jovita Titu, Kádár Marika, Kovács Juliska, Komjáti Vera, Kornis Judit, Köves Évi, Kreis Margit, Künstler Lili, Maior Doina, Mladin Lili, Mladin Xenia, Markovics Éva, Manea Erzsike, Mladin Bubi, Menzer Médi, Péterfi Margit, Popa Nelu, Popa Dinu, Popescu Simina, Pintér Klári, Paszternák Erika, Radó Iván, Rácz Gabi, Reusz Bözsi, Róth Ibi, Steiner Teri, Schauer Dusi, Stiaszny Lica, Szabó Judit, Szabó Ilona, Scheer Babi, Schleifer Ottó, Schleifer Sanyi, Schwartz Hédi, Seracu Viorica, Weinstock Robi, Weitzen Éva, Zieher Médi. A gyönyörű kosztüm-terveket Erdélyi Károly készítette, az iparművészeti munkákat dr. Ecksteinné, F. Molnár Erzsi és Czégka Baba zongoráznak Faix hangversenyzongoráin. Jegyek a téli színház pénztáránál.

JOGHURT

kizárólag

csillagvédjeggyel!

értelméről. Semmiesetre sem lehet azzal megvádolni, hogy egyéni nyereségvágyból cselekedett. Rámutatott a védő arra, hogy ez az apácarend önfeláldozó, betegápoló munkát végzett a háború alatt és hogy az apácák ingyenes ápolónői tevékenysége még ma is

Évi 250 millió megtakarítást jelent a német kórházak számára.

A bíróság végül ötévi fegyházra és 140.000 márka pénzbüntetésre ítelt az apácát. Enyhítő körülménynek vette, hogy az apáca nem egyéni, hanem vélt rendi érdekből cselekedett. Súlyosító körülménynek vette a bíróság, hogy az apáca a bűncselekményt akkor követte el, amikor a német állam igen súlyos pénzügyi helyzetben van. A bíróság az apácát mellékbüntetésként megfosztotta polgári jogaitól azzal az indoklással, hogy **bűncselekményével kizárta magát a népközösségtől.**

* Székely Bálint bonviván bucsuzik az aradi közönségtől. Székely Bálint, a Szendrey-társulat közszeretetének örvendő, szimpatikus bonvivánja az idén volt harmadizben tagja ifju Szendrey Mihály társulatának. Székely Bálint az idén is — mint a többi évben — elhatározó sikerével felrendítette az aradi színház menetelét. Az idei szezonban Székely Bálint nevéhez fűződik az „En és a kisöcsém” bemutató előadása, amellyel a fiatal, jómegjelenésű színész egy csapásra meghódította az aradi közönséget. Székely Bálint most, hogy Szendreyék befejezték a téli szezon, bucsut mond a társulatnak, de miután nem volt alkalma elbucsuzni attól a publikumtól, amely mindenkor figyelmes volt hozzá, külön estély keretében mond istenhözátot. Junius 2-án intim estélyre lesz az Iparos Otthon nagytermének Székely Bálint bucsuja, amelyre a művészek sikerült megnyernie Jankáné-Betegh Bébit közreműködésre, akinek decens figuráját és kiváló előadóművészetét már évek hosszú sora óta nem volt alkalma élvezni a közönségnek. A gazdag műsor minden egyes száma különben szenzáció erejével fog hatni. Belépés műsorral.

* Lipovan tart művészetét a jövő héten Forgács Sándor. Az aradi színház kiváló művésze, Forgács Sándor nagyszerű aradi szereplése után a jövő hét folyamán, szerdán, május 29-én este Lipovan rendez gazdag műsorú művészetét, a mely iránt a város társadalmának minden rétegéből már is felfokozott érdeklődés nyilatkozik meg. A lipovai Forgács-művészt tulajdonképpen csupán kezdeti állomása lesz a nagyképpességi színészember mindig tiszta művészetet reprezentáló vállalkozásainak, mivel július hó folyamán — ugyancsak Forgács Sándor aktív irányítása mellett — a timisoarai „Electrica” sportpályán nagyszabású szabadterei előadások keretében kerül bemutatásra ott először Shakespeare „Hamlet”-je és Hugo v. Hoffmannsthal „Jedermann”-ja. Mindkét darab cimszerepét természetesen Forgács Sándor fogja játszani, hatalmas apparátus mellett.

* A szemcsinálók városa. Erről a különös városról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a „Tolnai Világlapja” új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

* A pesti színész nő romantikus házassága. Erről közöl rendkívül érdekes cikket a „Délihír” új száma, amely száz oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

... Az „Uj Idők” mai száma. Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapjának értékes tartalmából kiemeljük Csathó Kálmán és Bokor Malvin regényeinek folytatását, Falu Tamás két remekbeszűlt versét, Pajzs Elemér és dabolci Fekete Lászlóné elbeszéléseit. Az „Uj Idők” kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-ut 16., bárkinck küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díj negyedévre 200 lei.

Szeplős, pattanásos,

PILISINÉ kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)

VATA de JOS

kénes és szénsavas hügyógyfürdő

Szenzatiós gyógyhatásu: csusz, rheuma, köszvény, ischias, lobbosodás, aranyér visszértágulás és különböző nőbajoknál

Ardeal legolcsóbb gyógyfürdője

50% vasull kedvezmény.

Teljes napi pensio: reggeli, ebéd, vacsora, lakás L. 120

Kitűnő konyha, állandó zene, meleg

uzsoda, tennis, tánc, kiránduló helyek. — Orvosi ellenőrzés.

Vonatok a fürdő parkjánál állanak meg.

8055

Prospektust készséggel küld az IGAZGATOSA G.

Francia orientációt sürgettek a legitimisták Magyarországon

Gömbös Gyula miniszterelnök visszafasztotta a választásokkal kapcsolatos felsőházi támadásokat — Sigray Antal gróf külpolitikai expozéja

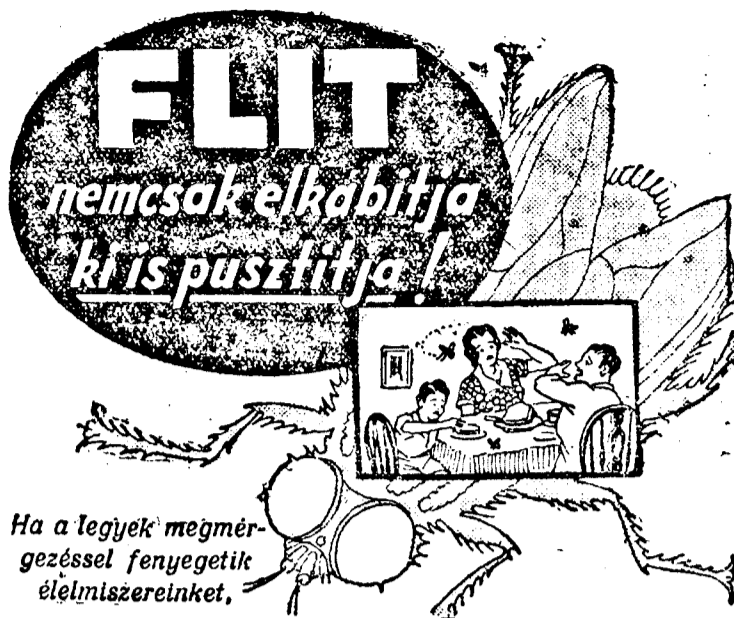
Budapestről jelentik: A felsőház mai ülésén Széchenyi Aladár gróf interpellációt intézett a magyar kormányhoz a választások előtti események és sérelmek tárgyában. Kifogásolta a házfelosztást, amelynek szerinte nem voltak indító okai és alkotmányellenes volt, mert a kormánypárt a felosztás napjának délelőttjén is teljes bizalmáról biztosította a kormányt. De ellentétben állt a felosztás az államfő előtt Bethlen István gróffal kötött paktum szellemével is. További beszédében azt állította, hogy a választások alatt bizonyos jelöltekre nyomást gyakorolt a hatóság. A támadó hangú interpellációra Gömbös Gyula magyar kormányelnök mindjárt válaszolt.

Kijelentette, hogy a legnagyobb mértékben az alkotmány szellemében járt el, amikor felosztotta a Házat. A reformprogramja kezdeti vitélére nem volt meg a légkör a másik országgyűlésen. A felosztás körülményeit pedig Szegeden tartott beszédében teljes részletességgel kifejtette.

A képviselőház délutáni ülésének első szónoka Sigray Antal gróf, a magyar legitimisták vezére volt. Éles bírálatot gyakorolt a szerinte nem törvényes országgyűlés felett, majd pártja nevében indítványt tett a gyűlekezési, sajtó- és közszabadságok helyreállítása érdekében. Követeli, hogy a titkos választójogot azonnal iktassák törvénybe. A külpolitikára terve azt állítja, hogy a helyzetet általában a biztonsági és leszer-

lési kérdések uralják, különösen, mióta Németország olyan nagy határozottsággal kihívta a figyelmet maga ellen. Azt reméli, hogy a tegnapi dátum jelentős lesz, amikor a kancellár elmondotta nagy beszédét. Bár kétségtelen, hogy lesznek olyanok is, akik 13 pontját kétségbe fogják vonni, Magyarország azonban az elkövetkezendő küzdelmekbe nem avatkozhatik bele — mondotta. — A magyar külpolitika sarkköve továbbra is az olasz barátság kell hogy maradjon. Helyteleníti a magyar miniszterelnök parlamenti beszédét, amely szerint a magyar külpolitika irányvonala Róma és Berlin kell hogy legyen. Hangoztatja, hogy a helyes irány Róma és Páris, mert a magyar jövőt csakis a nagyhatalmak oldhatják meg. Nehézményezi Göring porosz miniszterelnök beszédét, amely szerint Németországnak kár volt a monarchia segítségére sietni. Szerinte ellenkezőleg áll a dolog, mert a monarchia sietett Németország segítségére. Göring eme nyilatkozata olyan légkört teremtett, amely barátságosnak nem tekinthető. Végül reményének adott kifejezést, hogy a római paktum hamarosan ki fog bővílni és a Dunamedence államai között létrejön a békés együttműködés. Ez azonban csak a törvényes királyság törvényes uton való helyreállítása útján jöhet létre.

Ezt a kijelentést zajos ellentmondásokkal fogadták a Ház minden oldalán.

Ha a legyek megmérgezéssel fenyegetik élelmiszereinket,

Ne bizza rá egészségének, védelmét valamely gyengébb minőségű készítményre.

A közepes minőségű rovarirtók nem pusztítják el a legyeket, csak néhány pillanatra kábítják el őket. Így azután ismét felélednek és tovább terjesztik csirákát és a betegségeket élelmiszereinken és ruháinkon.

Ha biztosan és tökéletesen ki akarja pusztítani a legyeket, használjon FLIT-et! FLIT: biztosan, tökéletesen és örökre kipusztítja a rovarokat! Nem hagy foltot.

Kérje mindig a fekete szálgaggal ellátott, katona védjegyes, sárga piéhdobozt!

Szorjon szét
**FLIT
PORT.**

A FLIT rovarirtó tökéletesen kipusztítja az összes rovarokat, mint a hangyákat, szöcskéket, pulóskákat, tetűket, bolhákat, a kutyák bolháját is tökéletesen kiirtja.

Aradi résztvevők a banati református egyházkerületi közgyűlésen

Beiktatták az új esperest — A gör. kel. lelkészek tiltakozása az államsegély leszállítása ellen

A banati református egyházmege május 21-én Lugojon tartotta meg évi közgyűlését, amelyen Bálint Miklós egyházmegei főgondnok, resitai gyárigazgató elnökölt. Igen sokan jelentek meg a közgyűlésen, amelyen Nemes Elemér lugoji lelkész esperesi hivatalába iktatták. Az új esperest az egyházmege részéről Bálint főgondnok, a lelkészi kar nevében pedig Szondy Géza aradmegyei (pergul-i) lelkész, esperes üdvözölte. Nemes Elemér az összes aktuális egyházi kérdésekkel foglalkozó, nagyhatású programbeszédet mondott, amelyben megígérte, hogy mindent elkövet a polgári hatóságokkal való harmónikus együttműködés zavartalanítása érdekében, azonkívül pedig szoros és kellemes együttműködést tenni a református lelkészek egymásközötti érintkezését. A jelenlevők között mély benyomást keltett az új esperes magasszarnyalású programbeszéde.

Ezután a közgyűlés Teremia-Mare (Timis-Torontalmegye) község lelkészévé választotta és hivatalában megerősítette Nits István volt aradi segédlelkészt. Ugyancsak jóváhagyta Ajtay Gábor timisoarai segédlelkész megválasztását is, aki mint hitoktató is működik.

A különböző felekezeti lelkészek államsegélyének leszállítását tették ezután szóvá. Az illetékes fórumok ugyanis most véglegesen rendezték és megállapították az ál-

lamsegélyt, amelyet nagy százalékban leszállított az állam.

Az új intézkedés ugyanis azt tartalmazza, hogy azok a lelkészek, akiknek az egyháztól fixfizetésük van, ennyivel kevesebb államsegélyt élvezhetnek, mert egyházi fixfizetésüket betudják az államsegélybe. Emiatt néhol a múlt évi államsegély összegének ezután csak felét fogják kapni a lelkészek.

Az ügy tárgyalása alatt a területen levők arról is megemlékeztek, hogy a timismegyei gör. kel. egyházak delegátusai Timisoarán gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a segélyösszegének ilyen nagymérvű leszállítása ellen, amely a gör. kel. és a gör. kat. lelkészi kart is sújtja. A református egyházkerületi közgyűlést hatvan terítékes ebéd követte, amelyen több tartalmas felszólalás hangzott el.

A magyar kormányelnök szerencsésen végződött autóbalesete

Sorozatos balesetek Tétény és Budapest között

Budapestről jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök tegnap Tétényen lévő birtokáról, amikor Budapestre utazott, baleseten esett át, amely könnyen végzetessé válhatott volna. Az autó sofőrje, Sebő Antal ugyanis utközben hirtelen rosszul lett és elvesztette eszméletét, úgy, hogy az autó beleszaladt az utszéli árokba. Szerencsére a gépkocsi nem ment gyorsan és a sofőrnek volt még annyi lélekienléte, hogy a motort leállítsa. Gömbös Gyula ekkor gyalog ment be a magyar fővárosba és utközben rendőrt keresett, akinek segítségével mentőkért telefonáltatott, hogy azok szállítsák be a sofőrt.

Érdekes, hogy a mentőkocsival is kisebb baleset történt, amennyiben, amikor befelé szállította Budapestre a sofőrt, nekiszaladt egy teherautónak. Szerencsére azonban semmi nagyobb baj nem történt.

ANYAK! Ma vigyék gyermekeiket **SHIRLEY TEMPLE**, a csodagyermek legújabb filmjéhez, **FOX KABARET** és a szezon legnagyobb, legkacagtatóbb vígjátékához

SANGHAI MIMI-hez

Jobb mint Patachon, Stan és Bran vagy Harold Lloyd, ma az

„Elisabeta“ premier-mozgóban

A háztartási alkalmazottak biztosítása

A constantai tábla törvénnyel ellentétes döntése — Platos Ioan, az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatójának nyilatkozata

A közönség köréből az utóbbi időben ismételtelen is leveleket kaptunk, amelyekben a háztartási alkalmazottak kötelező biztosítása iránt érdeklődnek. Ezekre a kérdésekre az alábbiakban válaszolunk:

A háztartási alkalmazottak kötelező munkásbiztosító pénztári biztosítása körül még mindig eltérők a vélemények. A munkásbiztosítás rendszerének módosításáról szóló törvényt az ország többi részében, valamint Aradon is, abban az értelemben hajtják végre, hogy a háztartási alkalmazottakat be kell jelenteni a betegsegélyzőnél. Az aradi rendőrségen a háztartási alkalmazottak jelentkezését csak akkor fogadják el, ha azok igazolják, hogy a munkásbiztosító pénztár tagjai. A munkásbiztosító pénztár viszont a legszigorúbban ellenőrzi a háztartási alkalmazottak bejelentését.

A törvény végrehajtása körül keletkezett zavarokra jellemző a constantai tábla egyik döntése, amelyet részletesen ismert a munkásbiztosítói kérdések szaklapja, a „Jurisprudenta muncii, sanatatii si asigurariilor sociale”. A constantai tábla elé fellebbezés került egy háztartási alkalmazott ügyében. A fellebbező arra hivatkozott beadványában, hogy nem kell kifizetnie a háztartási alkalmazottjaitól járó betegsegélyzői díjakat, mert a cselédek nem tartoznak a munkásbiztosítási törvény 1. paragrafusának intézkedései alá és rájuk vonatkozólag csak a szolgálókról szóló törvényt lehet alkalmazni, amelyet mindeddig nem helyeztek hatályon kívül.

A tábla döntésének indokolásában rávilágít arra, hogy az 1933. április 8-iki törvény első paragrafusa kötelezően előírja az ipari és kereskedelmi vállalatoknál lévő alkalmazottak, inasok, tisztviselők kötelező biztosítását és a paragrafus utolsó bekezdése említi meg a szolgálók kötelező biztosítását is. A tábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy

csak a kereskedelmi és iparvállalatoknál, vagy iparosoknál alkalmazott szolgálók biztosítása kötelező.

Bár a törvény végrehajtási utasítása — mondja a táblai döntés, — határozottan megállapítja, hogy a háztartási alkalmazottak biztosítása is kötelező, ez viszont nem lehet mérvadó, mert a törvény kiegészítéseképpen hat, ami pedig végrehajtási utasítással nem eszközölhető. Az akkori munkügyi miniszter indoklásából, amelyet a törvényhez fűzött, határozottan megállapítható, hogy a törvény csak a kereskedelmi és ipari alkalmazottak, valamint a kisiparosok biztosítását írja elő, logikus tehát az a következtetés, hogy

csak kereskedelmi és ipari vállalatok, vagy a kisiparosok szolgálói kötelezhetőek a biztosításra.

A táblai tanács, amely Stoian I. elnökletével ült össze, ezért teljes egészében helyt adott a fellebbező érveléseinek és a rá kirótt bírságot törölte.

Ez a táblai döntés, amelyet a constantai táblánál 349—1934. szám alatt iktartak, lényegében nem járult hozzá a helyzet tisztázásához. Bár a táblai döntés leszögezi, hogy a háztartási alkalmazottak biztosítása nem kötelező, a munkásbiztosító pénztár és a rendőrség a törvény végrehajtási utasításának határozott intézkedéseire hivatkozva, továbbra is a legszigorúbban bünteti meg azokat, akik háztartási alkalmazottaikat a munkásbiztosítónál nem jelentették be.

A kérdéssel kapcsolatban beszélgetést folytattunk Platos Ioan-nal, az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatójával, aki a következőket mondotta:

— A háztartási alkalmazottak kötelező biztosítását törvény írja elő és mi a törvény rendelkezéseit természetesen végrehajtjuk. Egyébként megállapítható, hogy a munkaadók alkalmazkodtak is az új rendszerhez és bejelentették nálunk háztartási alkalmazottaikat.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Nagyfontosságú terv a román—francia—német kereskedelmi kapcsolatok megvalósítására

A németek a velünk kötött gazdasági egyezmény alapján szeretnék tört nyerni a francia piacon — A mi számlánkra szállítanak árut Franciaországba — Rövidesen megkezdődik a németországi befagyott követelések investálása — Titkos átutalásokkal lecsökkentették a német követelések összegét

Az utóbbi napokban megemlékeztünk arról, hogy a németországi áruhitelzők nálunk befagyott többmilliárdos követelésüket iparvállalatokba fektetik be és ezáltal hozzájutnak követelésükhez, másrészt pedig szorosabbá válik a velünk való ipari, kereskedelmi, pénzügyi kapcsolatuk. A Tatarescu-kormány előtt már is igen sok németországi ajánlat fekszik és most van folyamatban azok felülvizsgálata.

Hivatalos körökben azt hitték, hogy az 1932. májusi devizatörvény miatt megakadt átutalások következtében két és fél milliárd lei (62 millió aranyár) árutartozás gyűlt össze nálunk és hogy ilyen hatalmas összeget fogunk investálni a német hitelzők.

A Dresdener Bank berlini főintézetének bucuresti-i megbízottai már hónapokkal ezelőtt titokban megkezdtek a befagyott követelések pontos összegének megállapítását és meglepetéssel konstataáltak, hogy a fenti két és fél milliárd leinek a negyedét se teszik ki a követelések.

Ennek az az oka, hogy az 1932. május óta Németországból importált áruk nagyrészt a Banca Nationala megkerülésével, titkos átutalásokkal egyenlítették ki a belüldi vevők. Az áru ellenértékének kiegyenlítése nemcsak a fekete átutaló tőzsdékkel, hanem Amerika bekapcsolásával is lehetővé vált egészen a legutóbbi időkig.

Ugyanis az amerikai nagybankoknak a különböző németországi vállalatok hatalmas összegekkel tartoznak és ezeknek 50—60 százalékát sikerült elengedtetni, de a fennmaradó 40—50 százalékot sem fizették ki a németek. Mivel azonban meg akartak szabadulni az amerikai hitelzők ostromától, engedélyezték (cedálták) azokat az összegeket, amelyeket a német áruszállítók hozzáuk exportáltak és felhatalmazták az itteni vevőket, hogy a vételárat közvetlenül Amerikában fizessék ki.

Ettől fogva az amerikai tőzsdé szívták fel a, bucuresti-i fekete-valutások útján a többmil-

liárd lei német követelést, amely új számítás szerint 12 millió márkára, azaz 500 millió leire csökkent le. Ennek az összegnek megfelelő befektetések várhatóak legközelebb nálunk, de ezenkívül még a petroleumvállalatoknak gépeket is szállítanak a németországi hitelzők, akik 3—5 évi részletfizetést is elfogadnak az exportcikkért.

A gépek behozatala tilos és ezért a bucuresti-i beruházási bizottság kedvező ajánlata szükséges azoknak beengedéséhez. Állítólag 20 millió aranyár értékű gépek érkeznek legközelebb hozzánk. Többek között két dunai jégtörőt és két gyors folyamhajót is küldenek Németországból. Az ottani hitelzők követelésük egy részét befektetik abba a 30—35 kilométer hosszú petroleumvezeték építésébe is, amely Breazanál kötné össze az új petroleumfinomító telepeket a petroleumfinomító kutakkal. Ezenkívül új finomító telepek létesítéséről is beszélnek, amelyben speciálisan a németországi piac számára dolgoznak fel a nyers petroleumot.

Ugyancsak nagyjelentőségű Németországnak az az ajánlata is, amely szerint igen jelentékeny értékű iparcikkeket és vegyi árukat szállítana Franciaországba a mi számlánk javára, mert ezáltal szorosabb összeköttetés létesülhetne a német és a francia piacok között a román vevők közvetítésével.

Mivel a franciaországi piacok számos német árua reflektálnak, valószínűleg úgy nálunk, mint Németországban elfogadhatónak tartják az ajánlatot.

Arról is szó van, hogy mi a Németországból vásárolt fontosabb iparcikkek ellenében mezőgazdasági termékeket és fát szállítunk közvetlenül Franciaországba német számlára. Ezeket a terveket behatóan tanulmányozzák a bucuresti-i illetékes fórumok, de a végleges megoldás csak akkor jöhet létre, ha állami tartozásaink összegére precíz megállapodást kötnek a román—német gazdasági megbízottak.

Befejezték az aradi pénzügyigazgatóságon az aradi és a megyei új házak adókvetését

Több mint kétfélmillió lei adót fizetnek ezután az új házak tulajdonosai — „Semmi engedményt sem élvezhetnek a tulajdonosok”

Mint ismeretes, az új adótörvény április 1-től kezdődően teljesen megszüntette az adómentességet azoknak az új házaknak, amelyeknek tulajdonosai a régi törvény értelmében csupán egy százalékos statisztikai adót fizettek, de a házjöveldelmi adó alól mentesültek. Április 1-től kezdve az ingatlan jövedelem után 5 százaléktól 12 és fél százalékgig adóztatják meg őket.

Ez az intézkedés megdöbbenést keltett az új házak birtokosai között, akik annakidején azért fektették be tőkéiket az új épületekbe, hogy csak az alacsony százalékos statisztikai adót kelljen a házjöveldelem után fizetniük. Azonban mindenki eleget tesz a törvény által előírt kötelezettségnek, főleg azért is, mert a parlament úgy rendelkezett, hogy az új házak jövedelmét speciálisan nemzetvédelmi célokra, a hadsereg felszerelésére kell felhasználni és ezért a pénzügyigazgatóságokon teljesen külön könyvelik el ezt az adót.

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóságon tegnap fejezték be az új ingatlanok adómegállapítását és arról naponként már eddig is végzéssel értesítették a háztulajdonosokat.

Az Aradi Közlöny munkatársa a hivatalos listából az alábbi pontos adatokat jegyezte fel az aradi és aradmegyei új házakról: Arad első kerület: 884.400 lei, második ker.: 615.740 lei, III. ker.: 74.952 lei, Aradul-Nou: 89.000 lei, Chisineu-Cris: 33.000 lei, Ineu: 33.000 lei, Buteni és Halmagiu 10.000 lei, Radna: 16.000

lei, Rovine: 27.000 lei és Siria: 41.000 lei. Összesen: 2.244.140 lei.

Megbízható számítás szerint Aradon az I. kerületben összesen 200 új ház, a II. kerületben 1000, a III. kerületben pedig — amelynek körzetéhez Micalaca, Gradiste, Segă, Perneava, Gai és az ahhoz közel álló új területek tartoznak — 3000 kisebb-nagyobb új épület áll, így tehát Aradon kb. 4200 új ház után vetették ki a fenti adót.

A pénzügyigazgatóság ezután közli, hogy ezekből az adókból betáblázott adóssági kamatok, vagy más címen elengedést nem ismer a törvény. Egyébként annak közlésére is felkért bennünket, hogy a háztulajdonosok azonnal fizessék be az adót, amelynek megállapításáról hivatalos értesítést kaptak, mert a kormánynak sürgősen fel kell használni az új adóösszegeket.

Băile Moneasa-i szállodákba 2 szobaaszony keresztetik.

Érdeklődők június 1-ig jelentkezzenek 3136 a fürdőigazgatóságnál.

Egy szenvedés az élete,.....

ha nem látja el magát idejében a legjobb és legbiztosabb 500

Bérekocsitulajdonosok panaszok küldöttsége

Ursu Ioan dr. polgármesternél

Huszonöttagu bérekocsitulajdonos küldöttség kereste fel szerdán délelőtt Ursu Ioan dr. városi interimbizottsági elnököt. A bérekocsitulajdonosok küldöttsége természetesen bérekocsikon érkezett a városháza elé és festőien szokatlan látványt nyújtott a huszonöt konfliktus, amint felsorakozott a városháza előtti térségen. Pontosan úgy nézett ki a dolog, mint ha a bérekocsi-stand költözött volna néhány órára a városháza főbejárata elé, ezzel is demonstrálva a ritka küldöttség megjelenésének tényét.

A bérekocsitulajdonosok panaszt tenni mentek a város vezetőjéhez. Az történt ugyanis, — amint vezérszónokuk előadta, — hogy tavaszi ló-összeírások és állategészségügyi szemlék alkalmából, a város állategészségügyi osztálya számos beteg, szolgálatra alkalmatlan állatot talált a bérekocsitulajdonosok istállóiban, egyben arra kötelezte tulajdonosaikat, hogy szerezzenek be teljesen kifogástalan állatokat. A bérekocsitulajdonosok viszont azzal érveltek Ursu Ioan dr. előtt, hogy állataik megfelelőek, szolgálataikat elláthatják: ami pedig már kiöregedett a szolgálattól, azt csak abban az esetben tudják kicserélni, ha erre legalább hat heti időt kapnak még. Ursu dr. megértő figyelemmel hallgatta meg a deputációt és intézkedett, hogy a kért türelmi időt harminc napos terminus alakjában megkapják a bérekocsitulajdonosok.

— TÖBB HELYEN KEDVEZŐ A VETÉSEK ALLASA. A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint Ilfov megyében általában jó a mezőgazdasági helyzet, csupán a kukorica késett el. Teljesen megnyugtató jelentések érkeztek Satumare-Olt, Mures, Constanta, Caras, Severin, Caliacra, Dolj, Ismail, Durostor, Iasi, Buzau vármegyék gabonatermő vidékeiről is. Középes termés várható Cluj, Timis-Torontal, Batti, R.-Sarat vármegyékben.

— A CFR által megállapított új valutaárfolyam. Mint Bucurestiből jelentik, a CFR igazgatósága június 1-től az alábbi kurzus szerint számítja át a külföldi valutákat: francia frank 6.70 lei, svájci frank 33.05, aranyfrank 32.60, belga frank 3.55, arany dollár 167.60, márka 41.90, hollandi forint 27.75, csehkorona 40.20, lira 8.90, török font 81.05, angol fontsterling 493, bolgár leva 1.25, dinár 3.05, lengyel zloty 19.70, görög dragma 1, arany pengő 29.60, schilling 23.75 lei.

— Az exportált buza eladási árát már is átengedték a Jegybanknak. Bucurestiből jelentik, hogy az a konzorcium, amely a buza-kormánybiztoságtól tízezer vagon búzát a német piac számára vásárolt, az exportálandó búzáért járó devizát a Banca Nationalara engedélyezte 85 százalékos felár mellett. Az erről szóló szerződést a német delegációval már megkötötték az exportörök.

— Fellendült a cukorüzlet — Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Az utóbbi ötnegyed év alatt jelentősen emelkedett a cukorgyártás és a cukor kereskedelmi forgalma. A legutóbbi évben hat és fél millió métermáza cukrot állítottak elő a múlt évi 5.1 millió mázsával szemben. Ebből ez év áprilisában Csehszlovákiában a belföldi fogyasztásra 292.000 mázsát adtak el, míg tavalyi áprilisban 262.000 mázsát fogyasztott el. A cukorkivitelt is emelkedett, mert a múlt évi áprilisi exporttal szemben az idén áprilisban százezer mázsával többet exportáltak.

— Az angol birodalomban emelkedett a német lisztbevétel. Londonból jelentik: Ez év márciusban 247.000 zsák lisztet importált Anglia (egy zsák 280 font súlyú). Múlt év augusztustól ez év március végéig 2 millió 175.000 zsák lisztet vittek be és ebből Németország 513.000 zsák lisztet szállított, az előző évi 123.000 zsákkal szemben. De a lisztbevétel általában 600.000 zsákkal csökkent.

SPORT KÖZLÖNY

A Ripensia-t verő Chinezul Arad vasárnapi vendége

— Változatlan a nemzeti bajnokság táblázata — Teljes forduló a nemzeti bajnokságban

A nemzeti bajnokság tavaszi műsorának első részéből vasárnap bonyolítják le az utolsó felvonást, amely után több, mint egy hónapig tartó szünet áll be a nemzeti bajnokság A) csoportjának mérkőzéseinek során és csak június 30-ikán folytatják a küzdelmeket.

Arad szempontjából különösen érdekes a vasárnapi forduló, mert a Chinezul csapata vendégszerepel, az az együttes, amely kedden a Ripensia felett aratott meglepetésszerű, de megérdemelt győzelmet. A timisoarai lila-fehéreket szükségtelen bemutatni az aradi közönségnek: minden sportember tisztában van azzal, hogy egyike a legkulturáltabb játékos játékos csapatoknak. A Gloriának ugyancsak ki kell tennie magáért, ha a vereséget elkerülni óhajtja és az aradi csapat ezért a szokottnál is nagyobb gonddal készül a nagy meccsre.

Arad másik reprezentáns csapata vasárnap Bucurestibe rándul, ahol a tavalyi országos bajnok, a Venus lesz az aradiak ellenfele. A meccs favoritja a bucaresti-i együttes. Bucurestiben ezenkívül még két mérkőzés kerül lejátszásra és pedig szombaton két helyi együttes: a CFR és Juventus csapnak össze, vasárnap pedig az Unirea és az Universitatea meccselnek a bajnoki pontokért. Clujon a Romania a CAO-t látja vendégül, Timisoarán pedig a Ripensia a Crisanát. A keddi Chinezul-Ripensia meccs a bajnoki tabella sorrendjét nem befolyásolta, a Chinezul csupán megerősítette negyedik helyét. A tabella így fest:

1. Ripensia 19 12 4 3 60 31 28
2. CAO 19 12 1 6 43 25 25
3. Universitatea 18 11 1 6 28 23 23
4. Chinezul 19 9 4 6 52 44 22
5. Crisana 18 8 4 6 38 37 20
6. Venus 16 9 1 6 42 32 19
7. Romania 17 7 4 6 27 27 18
8. Gloria 19 5 6 8 32 50 16
9. CFR 18 7 1 10 30 39 15
10. Unirea-Tricolor 18 4 5 9 36 43 13
11. Juventus 17 4 4 9 23 36 12
12. AMEFA 18 1 3 14 20 44 5

O A Hakoah Bradon. Az aradi Hakoah futballcsapata vasárnap Bradon találkozik barátságos mérkőzés keretében a bradi Juventus ióképességű csapatával.

O Utolsó bajnoki meccsét játsza vasárnap a CAA. Az aradi atlétika csapata vasárnap Timisoarán játsza le az utolsó tavaszi bajnoki meccsét a CAT ellen. Utána a csapat selejtezőre készül, amelyen a timisoarai Banatul, a lugoji Cl. Sp. Muncitori és a lupeni-i Minerul közül fog az aradiak ellenfele kikérülni.

Üzleti könyvek

1757 tartós és szolid kivitelben legjobb békobeli anyagból legolcsóbban készülnek

Davidovits könyvkötészetében

Arad, Bul. Reg. Maria 24. Hermann-udvar.

O Az FC Bologna Bucurestiben. A Juventusnak sikerült lekötnie a tavalyi Középeurópai Kupagyőztest két mérkőzésre, amelyek a jövő hó folyamán kerülnek lebonyolításra. Az olaszok a két meccsért kerek százezer lirát (cca 1.000.000 lei) kapnak.

O A magyar profilig vasárnapi fordulóján a következő meccsek kerülnek lebonyolításra: Ferencváros—Somogy, Budai „11”—III. ker. FC, Phöbus—Hungária, Bocskai—Soroksár, Attila—Kispest.

O A Hősök Emlékversenyét Rajcsányi nyerte. Vasárnap bonyolították le Budapesten a Hősök Emlékversenye egyéni kardversenyt, amelyen a magyar kardvívók élgárdája indult. A versenyt Rajcsányi nyerte az ismét formába lendült Gerevich előtt.

O Remez: 4865 cm. diszkosszal. A kitünő magyar súlyatléta Dunakeszin egy versenyen 4865 cm.-t dobott diszkosszal, valamennyi dobása 47 méteren felüli volt és ha kitünő formáját megtartja, a közeljövőben akár világrekordot is javíthat.

O Atlétikai verseny Clujon. A CA Cluj vasárnap, május 26-án szezonnyitó atlétikai versenyt rendez a cluji kerület atlétikai számára.

O Moravetz Budapesten. Az RGMT. kitünő válogatott fedezetjátékosa, aki a Déli Liga—Nyugati Liga mérkőzésen megsérült, Budapestre utazott, ahol Molnár dr., a futballisták lábspeciálistája fogja a kitünő timisoarai játékos megoperálni.

O Kitünő német sprinteredmény. Bprichmayer, a legjobb európai sprinter, vasárnap első versenyén 10.5 mp.-el nyerte a 100 méteres síkfutást, az újdonsült diszkoszvető világrekorder, Schröder pedig 4812 cm.-el a diszkoszvetést.

O Az UTE vízilócsapata Perpignanban 17:0 (8:0) arányban győzött és az uszószaftokat is végig learatta.

O Ragno az olasz épébjainok. Bolzenóban kedden fejezték be az olasz épébjainokságokat, amelyek során Ragno győzött Rastelli és Mercata előtt.

Özv. Hubert Mórné szül. Pimsel Matilda, mint felesége, valamint fia, Hubert József, ugy a maga, mint az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett férj, illetve apa, testvér, sógor és nagybácsi,

Hubert Mór

lipovai szappankereskedő,

folyó hó 21-ikén, kedden este 7 órakor, rövid szenvedés után, 60 éves korában, boldog házasságának 37-ik évében meghalt.

Temetése a fiának hazaérkezése miatt, csütörtökön, vagy pénteken d. u. lesz megtartva a lipovai gyászszobából.

KARLSBAD
MARIENBAD
FRANZENSBAD
JOACHIMSTHAL
PÖSTYÉN

3 és 4 hetes pauschálkurák
(hotel, ellátás, fürdők, borraivalók, taxák)

Leiben fizethetők

rögtön és minden utánjárás nélkül

a WAGONS-LITS/COOK

Menetjegyirodában

A R A D, Minorita-palota.

